

راهنمای گردشگری مذهبی

استان قزوین

سرشناسه: آقاسیان، شکوفا، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور: راهنمای گردشگری مذهبی استان قزوین
مؤلف شکوفا آقاسیان؛ عکس رویا خلیلی.
مشخصات نشر: قزوین: سایه گستر، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۱۹۴ص. : مصور(رنگی)، جدول، نقشه(رنگی).
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۷۴-۹۷۸-۸-۱
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۹۳.
موضوع: گردشگری -- ایران -- قزوین (استان) -- کتاب‌های راهنما
موضوع: Tourism -- Iran -- Qazvin (Province) -- Guidebooks
موضوع: امامزاده‌ها -- ایران -- قزوین (استان) -- کتاب‌های راهنما
موضوع: Islamic sepulchral monuments -- Iran -- Qazvin: (Province) -- Guidebooks
موضوع: شعایر و مراسم مذهبی -- ایران -- قزوین (استان) -- کتاب‌های راهنما
موضوع: Rites and ceremonies -- Iran -- Qazvin (Province) -- Guidebooks
موضوع: مسجدها -- ایران -- قزوین (استان) -- کتاب‌های راهنما
موضوع: Mosques -- Iran -- Qazvin (Province) -- Guidebooks
موضوع: گردشگری -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع: Tourism -- Religious aspects -- Islam
شناسه افزوده: خلیلی، رویا، ۱۳۵۴-، عکاس
رده بندی کنگره: DSR۲۰۴۵
رده بندی دیویی: ۹۵۵/۳۶۰۲۲
شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۸۰۲۶۲
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا
تاریخ درخواست: ۱۴۰۰/۰۶/۱۵
تاریخ پاسخگویی:
کد پیگیری: ۸۴۷۹۹۶۷

انتشارات سایه گستر
www.sayegostar.com

قزوین، چهارراه نادری، جنب داروخانه قانون، پلاک ۳۱۰، طبقه دوم
۰۲۸ ۲۲۳۸۰۳۳- ۳۳۲۳۵۳۰۵

نام کتاب: راهنمای گردشگری مذهبی استان قزوین

تدوین: شکوفا آقاسیان

عکاس: رویا خلیلی

طراح و صفحه آرا: محدثه قافله باشی

ناشر: سایه گستر

نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۴۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۷۴-۹۷۸-۸

با سپاس از همکاری:

مجتبی عباسی، فاطمه دهخدا، ابراهیم صادقی، سکینه خلیلی

* کلیه حقوق مادی و معنوی راهنمای گردشگری مذهبی

استان قزوین متعلق به اداره کل میراث فرهنگی،

گردشگری و صنایع دستی استان قزوین است.

* استفاده از مطالب اثر مذکور صرفاً با درج نام مرجع و

با حفظ حقوق اداره کل مجاز می باشد.

فهرست :

عنوان	صفحه
مقدمه	۱۰
راهنمای کتاب	۱۱
معرفی استان قزوین	۱۱
شهر قزوین	۱۴
امام زادگان	۱۵
امام زاده آمنه خاتون	۱۶
امام زاده اسماعیل	۱۷
امام زاده بی بی شهربانو	۱۸
امام زاده حسین	۱۹
امام زاده حلیمه خاتون	۲۰
امام زاده زبیده خاتون	۲۱
امام زاده سلطان سید محمد	۲۲
امام زاده صالح و چهار انبیاء	۲۳
امام زاده علی	۲۴
مساجد	۲۵
مسجد آقا	۲۶
مسجد النبی	۲۷
مسجد پنجه علی	۲۸
مسجد پیغمبریه	۲۹
مسجد جامع عتیق	۳۰
مسجد حاج ملاآقا	۳۱
مسجد حیدریه	۳۲
مسجد راه چمان (خاتم الانبیاء)	۳۳
مسجد سبز	۳۴
مسجد و مدرسه سردار	۳۵
مسجد سنجدیه	۳۶
مسجد سوخته چنار	۳۷
مسجد شهید ثالث	۳۸
مسجد و مدرسه شیخ الاسلام	۳۹
مسجد و مدرسه صالحیه	۴۰
مسجد محمدیه	۴۱
مسجد ملامهدی	۴۲
مسجد و مدرسه مولاوردیخان	۴۳
سایر مساجد	۴۴

کلیساهای	۴۷
کلیسای آرامنه رفیع	۴۸
کلیسای کانتور	۴۹
کلیسای آسوریها	۵۰
سایر آثار	۵۱
حسینیه امینیها	۵۲
حسینیه آقا سید جمال	۵۳
حسینیه حاج سید جوادی	۵۴
حسینیه سیاهپوشها	۵۴
حسینیه رضوی	۵۴
سقاخانه بلاغی	۵۵
سقاخانه حکیم	۵۶
سقاخانه سبز	۵۷
سقاخانه شیخ آباد	۵۸
سقاخانه صمدیه	۵۹
مقبره شهید ثالث	۶۰
شهرستان قزوین:	۶۱
امام زاده اباذر روستای امام زاده اباذر	۶۲
امام زاده احمد و علی اکبر روستای یارود	۶۳
امام زاده اسماعیل روستای باراجین	۶۴
امام زاده اسماعیل روستای فلار	۶۵
امام زاده افضل روستای تلتر	۶۶
امام زاده بی بی سکینه روستای جوینک	۶۷
امام زاده حنیفه روستای گازرخان	۶۸
امام زاده زید و علی (دوقلو) روستای محمودآباد	۶۹
امام زاده زین الدین روستای شورستان	۷۰
امام زاده شاه رشید روستای هیر	۷۱
امام زاده عبدالله روستای آتان	۷۲
امام زاده علی اصغر روستای زرآباد	۷۳
امام زاده قاسم روستای آیین	۷۴
امام زاده قاسم روستای جودکی	۷۵
امام زاده کلثوم روستای ازگنین علیا	۷۶
امام زاده هارون روستای امام زاده هارون	۷۷
امام زاده هجده تن روستای گازرخان	۷۸
مسجد جامع روستای چوبیندر	۷۹
مسجد روستای شهرستان بالا	۸۰

شهرستان آبیک:	۸۱
امام زاده ابراهیم روستای ابراهیم آباد	۸۲
امام زاده احمد و محمود روستای قشلاق	۸۳
امام زاده اسماعیل روستای چناسک	۸۴
امام زاده اسماعیل روستای غریب مزرعه	۸۵
امام زاده حسن روستای زیاران	۸۶
امام زاده حلیمه خاتون روستای کهوان و توداران	۸۷
امام زاده سبزپوش روستای حاجی آباد	۸۸
امام زاده صالح روستای مورآباد	۸۹
امام زاده علی النقی روستای زرجه بستان	۹۰
امام زاده علی روستای شکرناپ	۹۱
امام زاده فضل علی روستای خوزنان	۹۲
شهرستان آوج:	۹۳
امام زاده اسماعیل روستای منصور	۹۴
امام زاده عبدالقهار روستای کلنجین	۹۵
امام زاده علاءالدین روستای علاءالدین	۹۶
امام زاده محمدطاهر آوج	۹۷
شهرستان البرز:	۹۸
امام زاده ظهیر روستای قدیم آباد	۹۹
مسجد قدیم الوند (مسجد امام خمینی)	۱۰۰
شهرستان بویین زهرا:	۱۰۱
امام زاده علی اکبر روستای سگزآباد	۱۰۲
امام زاده محمدباقر روستای رودک	۱۰۳
امام زاده منور خاتون دانسفهان	۱۰۴
مسجد طزرک روستای طزرک	۱۰۵
شهرستان تاکستان:	۱۰۶
امام زاده زرلان نرجه	۱۰۷
امام زاده صالح و سلیمان خرمشدت	۱۰۸
امام زاده عبدالله روستای فارسجین	۱۰۹
امام زاده علی اصغر روستای هفت صندوق	۱۱۰
امام زاده کمال ضیاء آباد	۱۱۱
امام زاده ولی ضیاء آباد	۱۱۲
بقعه پیر تاکستان	۱۱۳
مسجد گنبدی اسفرورین	۱۱۴

آیینها و مراسم مذهبی	۱۱۵
قدمگاهها، خندوها و مناطق نظر کرده	۱۱۶
آیین نذری ولدآبادی	۱۱۷
پنجاه بدر	۱۱۸
سمنوپزان	۱۱۹
سوگواری زنانه در حسینیه آقاسید جمال	۱۲۰
سوم امام	۱۲۱
شبییه خوانی و تعزیه خوانی روستای حصار خروان	۱۲۲
شورگرفتن پای چنار خونبار زرآباد	۱۲۳
طبق گردانی	۱۲۴
علامت کشی	۱۲۵
نوحه های دستگاهی	۱۲۶
آب آهنگری	۱۲۷
شیلان کشی	۱۲۷
تشت گذاری و آیین مافی	۱۲۷
درختان نظر کرده	۱۲۸
تادانه موشقین	۱۲۹
چنارهای رازمیان	۱۳۰
چنار نارنده	۱۳۱
چنار سیردان	۱۳۲
فهرست درختان ثبت شده	۱۳۳
هنرهای سنتی و صنایع دستی	۱۳۴
آینه کاری	۱۳۵
زره بافی	۱۳۶
مقرنس کاری	۱۳۷
نقاشی پشت شیشه	۱۳۸
مسیرهای پیشنهادی داخل شهر	۱۳۹
مسیرهای پیشنهادی استان	۱۵۵

ای رسول! بگو به مردم که در زمین گردش کنید و ببینید که خدا چگونه پدیده‌ها را آفرید تا پی ببرید که باز خداوند است که می‌تواند نشأت آخرت را پدید آورد چون خداوند بر هر چیزی تواناست. (عنکبوت، ۲۰)

عمر سفرهای مذهبی به قدمت تاریخ است و در سراسر جهان وجود داشته است. گردشگری مذهبی ویژه عموم مردم و تنیده در روح باورها، اعتقادات و فرهنگ هر سرزمین است. ظهور ادیان مختلف، هر یک منجر به ساخت اماکن مرتبط با فرهنگ و آیینهای هر منطقه شده و دوران اسلامی، موسم شکوفایی معماری، هنرها و آیینهای گردشگری مذهبی است. در این راستا، استان قزوین به عنوان چهارمین شهر اهل بیت (ع) در ایران شناخته می‌شود و وجود جاذبه‌های فراوان طبیعی، تاریخی و فرهنگی، ضرورت معرفی استان را دو چندان می‌کند. وجود اماکن مذهبی، امام زادگان، مساجد و آیینهای دینی همواره در فرهنگ و تاریخ استان نقشی به سزا داشته و بسیاری از هنرها و صنایع دستی نیز آمیخته با اعتقادات و باورهای مذهبی مردم شکل گرفته‌اند.

رونق گردشگری مذهبی، مجالی برای تعاملات فرهنگی، حفظ بناهای تاریخی-مذهبی و اشاعه فرهنگ بومی و اعتقادی مردم استان فراهم می‌کند و امید است این مکتوب مختصر، گامی باشد در راستای معرفی ظرفیتهای گردشگری مذهبی استان.

علیرضا خزائلی

مدیر کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

استان قزوین

مقدمه

با نگاهی گذرا به تاریخ صدر اسلام و پس از آن، در می یابیم که مسجد از آغاز پیدایش تاکنون به عنوان مرکز مهمی برای انجام رسالت رسول خدا (ص)، منشاء تحولات و خدمات و پایگاهی برای وعظ، خطابه و ابلاغ پیامهای الهی به شمار می رفته است. در حال حاضر نیز مساجد در زمینه های مختلف دارای فعالیتهای گسترده هستند و هر قدر این فعالیتها و کارکردها از تنوع بیشتری برخوردار باشد، مسلماً از جذابیت و اقبال بیشتری برخوردار شده و مورد استقبال گسترده تری از سوی تمامی اقشار جامعه قرار خواهد گرفت که نتیجه آن افزایش اعتقادات مذهبی و دین باوری در سطح جامعه است. پیش از ورود اسلام به این منطقه، دین مردم قزوین زرتشتی بود؛ تا جایی که گفته می شود بنای اولیه نخستین مساجد شهر قزوین بر روی آتشکده ها ساخته شده است. بعد از اسلام تا زمان آغاز حکومت صفوی، تشیع در قزوین به سرعت رو به گسترش نهاد و امروزه مذهب عموم مردم این استان، شیعه است. در حال حاضر چند خانواده آسوری و ارمنی نیز در قزوین ساکن هستند. در گذشته تعداد مسیحیان در این منطقه بیشتر بود و دارای سه کلیسا در قزوین بودند.

با انتخاب قزوین به عنوان پایتخت صفویه که یک حکومت شیعی بود، رونق و شکوفایی این شهر آغاز گشت و فعالیتهای شهرسازی در آن دچار دگرگونی شد و روز به روز رونق گرفت. قزوین به عنوان پایتخت، عنوان دارالسلطنه یافت و جمعیت آن افزایش پیدا کرد. بنا بر روایات تاریخی: "در این شهر ۱۰۰ هزار خانوار یا ۳۵۰ هزار نفر سکونت دارند و برای آنکه وسعت شهر مجسم گردد مساجد آن را شمردم از ۵۰۰ متجاوز است."

در حال حاضر، شهر قزوین به عنوان چهارمین شهر اهل بیت کشور شناخته می شود. وجود امام زادگان، مساجد و بقاع متبرکه و بناهای تاریخی واجد ارزش، ظرفیتی را برای گردشگری مذهبی ایجاد کرده است.

از این رو ضمن معرفی بناهای مذهبی ارزشمند استان به اختصار، مسیرهایی برای بازدید از جاذبه های مرتبط داخل شهر قزوین و در استان تعریف شده است.

آثار معرفی شده با توجه به قدمت بنا و به عنوان جاذبه گردشگری در نظر گرفته شده اند و عمدتاً جزء بناهای ثبت شده در فهرست آثار ملی می باشند. همچنین در انتها، آثار نظر کرده، آیینها، هنرها و آداب و رسوم مرتبط با مذهب به طور مختصر شرح داده شده است.

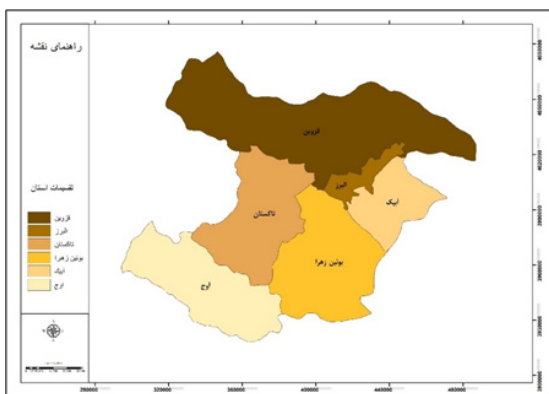
در معرفی هر بنا، کد شناسایی QR code و مشخصات مختصری از بنا نیز قابل مشاهده است.

در طراحی مسیرهای گردشگری شهرستانها، مبدا شهر قزوین است و برای مسیرهای پیشنهادی نیز QR code درج شده است تا دسترسی به مکانهای مورد نظر تسهیل گردد.

معرفی استان قزوین

استان قزوین بین طول جغرافیایی ۴۸ درجه و ۴۵ دقیقه و ۵۰ درجه و ۵۳ دقیقه و عرض جغرافیایی ۳۵ درجه و ۲۳ دقیقه و ۳۶ درجه و ۴۹ دقیقه قرار گرفته است. این استان از شمال به استانهای گیلان و مازندران، از شرق به استان البرز، از جنوب به استانهای همدان و مرکزی و از غرب به استان زنجان محدود می شود. مساحت استان قزوین ۱۵۶۲۶ کیلومتر مربع است و با توجه به مساحت ۱۶۴۸۰۰۰ کیلومتر مربعی کشور، استان قزوین ۰/۹۵ درصد از مساحت کشور را در بر می گیرد. شهرستان قزوین دارای مساحت ۵۶۸۹ کیلومتر مربع است که ۳۴/۵۲ درصد از مساحت استان را شامل می شود. شهرستان تاکستان با مساحت ۲۵۳۸ کیلومتر مربع ۱۶/۲۴ درصد مساحت استان را در بر دارد. شهرستان بوئین زهرا نیز ۱۹/۲۱ درصد از مساحت استان را با داشتن ۳۰۰۳ کیلومتر مربع مساحت در بر دارد. شهرستان آبیک ۱۳۰۲ کیلومتر مربع مساحت دارد و با توجه به مساحت استان نزدیک به ۸/۳۳ درصد مساحت استان را پوشش می دهد. شهرستان البرز با تحت پوشش قرار دادن ۲/۵۷ درصد مساحت استان، دارای مساحتی معادل ۴۰۳ کیلومتر مربع می باشد. شهرستان آوج نیز با مساحت ۲۶۹۱ کیلومتر مربع، ۱۷/۲۲ درصد از مساحت استان را به خود اختصاص می دهد.

استان قزوین دارای ۲۵ شهر و ۶ شهرستان است که مرکز استان، شهر قزوین و مراکز شهرستانهای استان نیز شامل قزوین، تاکستان، الوند، بوئین زهرا، آبیک و آوج می باشد. حدود ۱۱۵۰ آبادی در سطح استان پراکنده هستند که ۸۴۲ آبادی دارای سکنه و ۳۰۸ آبادی خالی از سکنه می باشد.

توزیع جمعیت در میان شهرستان‌های استان نیز متفاوت است به نحوی که شهرستان قزوین با جمعیت حدود ۵۹۶ هزار نفر ۹۲/۴۶ درصد جمعیت استان را در خود جای داده و پر جمعیت‌ترین شهرستان استان است و پس از آن شهرستان البرز حدود ۱۹ درصد، بویین‌زهرا حدود ۱۰ درصد، تاکستان حدود ۱۳ درصد، آبیگ کم‌تر از ۸ درصد و شهرستان آوج با جمعیت حدود ۴۳ هزار نفری کم‌تر از چهار درصد جمعیت استان را در خود جای داده و کم جمعیت‌ترین شهرستان استان قزوین است. بررسی تحولات جمعیتی در سطح شهرستان‌های استان نشان‌دهنده آن است که از سال ۱۳۶۵ تاکنون شهرستان قزوین همواره بیشترین سهم جمعیت را در میان سایر شهرستان‌ها به خود اختصاص داده به طوری که در حدود نیمی از جمعیت استان در سال ۱۳۹۵ (۴۶/۹۲ درصد)، در محدوده شهرستان قزوین ساکن بوده‌اند که در مقایسه با این سهم در سال ۱۳۵۵ (۴۸/۴۱ درصد) اختلاف قابل توجهی را نشان نمی‌دهد.

تاریخ اجمالی استان

براساس اسناد و مدارک موجود، قدمت و سابقه تاریخی منطقه قزوین به دوران حکومت مادها در قرن نهم پیش از میلاد می‌رسد. در آن زمان، ناحیه کوهستانی جنوب و جنوب غربی قزوین جزئی از قلمرو مادها به شمار می‌رفت که همواره مورد تاخت و تاز اقوام و قبایل مختلف از جمله اقوام دیالمه طبرستان قرار داشت. این منطقه بخشی از ناحیه وسیعی قلمداد می‌شده که در گذشته به ماد سفلی شهرت داشته است.

بررسی آثار و ابزار به دست آمده از تپه سگزآباد در شهرستان بویین‌زهرا نشان می‌دهد که این منطقه در هزاره‌های چهارم و پنجم پیش از میلاد زیستگاه اجتماع‌های انسانی بوده است. مورخین غربی نام قزوین را مأخوذ از کاسپین می‌دانند. بنا به قولی نیز در دوران شاپور ذوالاکتاف، قلعه‌ای بنا کرده و آن را "کشوین" خوانده‌اند. این نام در دوره اسلامی معرب شده و به "قزوین" تغییر یافته است.

زبان و فرهنگ

زبان‌های رایج در استان قزوین عبارتند از: فارسی، تاتی، مراغی، کردی، لری و ترکی.

زبان رایج مردم شهر قزوین و نیز بیشتر ساکنین بخش‌های شرقی این استان «فارسی» است. در محله‌های بافت قدیم شهر قزوین، سه گویش در میان مردم متداول است. به جز زبان «مراغی» که در همه روستاهای مراغی‌نشین این استان به یک شکل گویش می‌شود، سایر زبان‌ها بسته به شرایط اقلیمی و نیز تحت تاثیر زبان‌های همسایه دارای گویش‌های متفاوتی هستند. زبان شناسان زبان «تاتی» را از خانواده زبان مادی باستان به شمار می‌آورند. در چند روستای قزوین زبان «رمانلویی» و در قسمت غربی الموت، زبان «تاتی» رایج است. به دلیل هم‌جواری منطقه الموت با استانهای گیلان و مازندران، زبان ساکنین این منطقه با اصطلاحات زبان طبری و گیلکی همراه است. بخش بزرگی از مردم در شهرستانهای آوج و بوبین زهرا و منطقه تارم نیز به زبان ترکی صحبت می‌کنند. در منطقه تارم سفلی و قاقازان، زبان کردی و لری نیز رواج دارد. قزوین استانی مهاجرپذیر است و از نظر اجتماعی، مهاجران عموماً در بین خودشان مراکز تجمع قومی ویژه‌ای همانند تکایا، مساجد، دسته‌های سینه‌زنی و عزاداری و... را انتخاب کرده و در این گردهم‌آیی‌ها از گویش خاص خود بهره می‌جویند. استقرار طولانی مدت قوم‌ها و الهام‌گیری از طبیعت منطقه، دو عامل مهم در ایجاد انواع صنایع دستی اقوام ساکن در منطقه و همچنین شهر قزوین است. سابقه ۶۰۰۰ ساله سکونت در منطقه بوبین‌زهرا و تپه‌های زاغه، قبرستان و قره تپه سبک خاصی از پخت و طراحی سفال را در زمان‌های گذشته به وجود آورده که امروزه کارشناسان فن، آن را به عنوان سفال سبک زاغه می‌شناسند.

از تولیدات صنایع دستی استان قزوین می‌توان به چادر شب بافی، منجوق دوزی (نم نم دوزی)، قالی بافی، گلیم بافی، ایزار، پن بافی، قواره بری، منبت، معرق، مشبک، ساخت آلات موسیقی، حصیر بافی، کنده کاری روی فلز، زره بافی، قلم زنی، چلنگری، آجرکاری، مقرنس کاری، کاشی کاری، گچبری، حجم‌های چوبی، حجم‌های فلزی، تراش شیشه، تراش سنگ، تذهیب، تشعیر، نگارگری، نقاشی روی چوب، سفال نقش برجسته، سفال سرامیک و ... اشاره کرد.

فزون

امام زادگان

امام زاده آمنه خاتون (س)

آمنه خاتون یا امینه خاتون دختر امام صادق (ع) است. این بقعه در محله پنبه ریشه قرار دارد و شکل بقعه مخروطی است. داخل این بقعه هشت ضلعی و بدنه خارجی آن دایره ای شکل است. محرابی مقرنس کاری شده دارد و بر فراز بقعه، گنبد بزرگ دو پوش و کاشی کاری شده قرار گرفته است. ضریح را چسبیده به محراب قرار داده اند که در سال ۱۳۷۳ ساخته شده است. پنجره های زیر این گنبد دارای چهار شباک گچی پر کار و نفیس است. در دوره قاجار اتاقی به بقعه الحاق شد و در این اتاق چاهی مورد احترام وجود دارد که به چاه امام زمان معروف است و آثار دخیل روی دهانه آن دیده می شود. تزیینات آینه کاری، گچبری و کاشی کاری بنا مربوط به دوران اخیر است و با توجه به بررسی های انجام شده بنای اولیه آن احتمالا مربوط به دوره ایلخانی است.

امام زاده آمنه خاتون

قدمت : احتمالا ایلخانی

شماره ثبت : ۱۷۸۹

قزوین ،خیابان طالقانی

خیابان ملک آباد

امام زاده اسماعیل (ع)

بقعه اسماعیل فرزند امام جعفر صادق (ع)، از آجر ساخته شده و با گچ اندود شده است. ایوان شبستان دارای ازاره گچبری و سقف مقرنس کاری شده و مزین با گچ و کاشی و داخل بقعه مزین به شیشه های رنگی است. مدفن اصلی امام زاده در سرداب بقعه و در زیر ضریح قرار گرفته است. ضریح گره چینی آن مربوط به دوره معاصر بوده اما تزیینات در و پنجره های چوبی مربوط به دوره قاجار در بنا قابل مشاهده است. داخل بقعه دارای آینه کاری و گچبری است و یک قسمت الحاقی در سالهای اخیر به بنا اضافه شده است.

امام زاده اسماعیل

قدمت : صفویه- قاجاریه

شماره ثبت : ۱۹۱۴

قزوین ابتدای خیابان شهدا (سپه)، نش

خیابان انصاری، کوچه امام زاده اسماعیل

امام زاده بی بی شهریانو (س)

امام زاده بی بی شهریانو دختر امام موسی بن جعفر (ع) است و در خیابان تهران قدیم نزدیک به دروازه ای به همین نام و در محله راه چمان قرار دارد. این بنا بازسازی شده و دارای تزیینات کاشی است. داخل بقعه صندوق چوبی مشبک کاری و زیارتنامه صاحب بقعه قرار دارد.

امام زاده بی بی شهریانو

قدمت : نامشخص

شماره ثبت : ..

قزوین، خیابان منتظری، تهران

قدیم، نبش کوچه ضرابی

امام زاده حسین (ع)

از معروفترین بقاع متبرکه قزوین است. آثار موجود نشان می دهد که از قرن هشتم و نهم هجری به بعد تغییراتی در آن انجام شده است. صندوق روی مزار در قرن نهم ساخته شده و در فاصله دو دوره مغول و صفویه رو به خرابی گذاشته و احتمالاً برخی از فرمانروایان علوی به مرمت ساختمان بقعه اقدام کرده اند. شاه طهماسب صفوی نیز در ساخت بنای این بقعه سهم بزرگی داشته است. طاقنماها و حجرات با آجر تراش ساخته شده و با کاشی تزیین شده اند. حجره های شمالی دارای ارسی اند. سر در شمالی دارای کاشیهای هفت رنگ است و مناره ها نیز با کاشی تزیین شده اند. به علاوه داخل بقعه آینه کاری و در ازاره ها از سنگهای مرمر استفاده شده است. در ورودی چوبی حرم منبت کاری شده و داخل حرم نیز کتیبه ای به خط نسخ گجبری شده است. بقعه دارای دو ضریح است که یکی از آنها چوبی ساده و ضریح دوم مزین به قلمزنی و منبت کاری و دارای کتیبه هایی به خط نسخ است.

امام زاده حسین

قدمت : صفویه

شماره ثبت : ۲۳۹

قزوین ، خیابان سلامگاه

امام زاده حلیمه خاتون (س)

حلیمه خاتون را دختر امام موسی بن جعفر(ع) می دانند. بنایی کوچک و دارای سردر، گنبد و دو گلدسته کاشی کاری شده است. داخل بنا یک ضریح فلزی و یک صندوق چوبی منبت کاری شده که اخیرا ساخته شده است به چشم می خورد. تزیینات داخل بنا شامل آینه کاری، گچبری و خوانچه پوش اخیرا اضافه شده است. یک سقاخانه کوچک در بیرون بنا ساخته اند.

امام زاده حلیمه خاتون

قدمت : نامشخص

شماره ثبت : ۱۲۵۹۰

قزوین ،خیابان بوعلی غربی

کوچه زرگرها

امام زاده زبیده خاتون (س)

بنای آرامگاه زبیده خاتون متعلق به دوره قاجار است. فضای حرم چهارگوش است که به کمک فیلیوش‌هایی از کف به بالا کشیده شده است. در کنار این امام زاده یک مسجد قرار دارد و تزیینات کاشی در اطراف بنا مشاهده می‌شود. حیاط بنا کوچک است و ضلع شرقی آن ورودی حرم است که دارای تزیینات آینه کاری و گچبری با نقوش اسلیمی و حکاکی روی سنگ بر پایه هاست. ضریح آن مطالاست که در سال ۱۳۸۲ در اصفهان ساخته شده است. فضای داخلی بنا بی تکلف و فاقد تزیینات است.

امام زاده زبیده خاتون

قدمت : قاجاریه

شماره ثبت : ۱۲۶۱۲

قزوین ،خیابان شهدا (سپه)

کوچه محمدیه

امام زاده سلطان سید محمد (ع)

وی فرزند امام جعفر صادق (ع) است و بقعه وی در محله آخوند واقع است. این حرم سابقاً ساده و با صندوقی چوبی بوده و بعداً به کمک افراد خیر ایوان بزرگی بیرون حرم ساخته شده و داخل حرم را آینه کاری کرده و آزاره آن را با کاشیهای ابلق زینت داده اند. گنبد این بنا آجری دوپوشه و کاشی کاری شده است. دیوارها و سر در مقرنس کاری بنا نیز با کاشی تزیین شده است. ضلع جنوبی حیاط دارای حجره های متعدد است و یکی از حجره ها آینه کاری شده که به سرداب بنا راه دارد. ضلع شمالی حیاط، ورودی بقعه دارای تزیینات کاشی و تزیینات آینه کاری است و گچبریهای روی آن مشاهده می شود. دو در بزرگ چوبی گره چینی شده و پنجره های چوبی مشبک نیز در بنا دیده می شود که مربوط به دوران اخیر است. ضریح فلزی امام زاده در سال ۱۳۶۲ شمسی ساخته و اهدا شده است. داخل حرم تماماً آینه کاری و دارای کتیبه های گچبری است و روی این کتیبه ها تاریخ ۱۴۰۲ ه.ق عمل استاد احمد قزوینی درج شده است.

امام زاده سلطان سید محمد

قدمت : قاجاریه

شماره ثبت : ...

قزوین ، خیابان تبریز

امام زاده صالح (ع) و چهار انبیاء

در خیابان پیغمبریه و در ضلع غربی عمارت چهلستون بقعه چهار تن از پیغمبران قرار دارد و مستندی در خصوص اسامی دقیق و سوابق موثق آنها وجود ندارد. بنا به تذکره ای، نام آنها سلام، سلوم، سهولی و القیا ذکر شده و در کتیبه ای منسوب به سال ۱۰۵۴ هجری از آن به عنوان مقام شریف نام برده شده است. داخل حرم ضریح فلزی چهار انبیاء و امام زاده صالح بن حسن مجتبی قرار دارد و تزیینات کاشی، آینه کاری و درهای چوبی در بنا مشاهده می شود. ضلع شمالی حیاط که ورودی حرم است دارای پنجره های مشبک چوبی، تزیینات نقاشی روی چوب، گچبری و کاشی کاری است. ضلع شرقی حیاط را حسینیه ساخته اند.

امام زاده صالح و چهار انبیاء

قدمت: صفویه

شماره ثبت : ...

قزوین، خیابان پیغمبریه

امام زاده علی (ع)

این بنا در محله پنجه ریسه واقع شده و به طور کامل بازسازی شده است. بنایی کوچک و ساده با صندوقی چوبی بوده و کاشی کاری های بنا جدید است. گنبد کوچک آن نیز دارای تزیینات کاشی کاری است. تزیینات چوبی، آینه کاری و گچبری نیز در بنا دیده می شود. فضای داخلی بنا کوچک و تزیینات نقاشی روی چوب، آینه کاری، درهای گره چینی شده و ضریح فلزی داخل بقعه مشاهده می شود. سقف ایوان چوبی است و گچبریهایی در آن قابل رویت است.

امام زاده علی

قدمت: قاجاریه

شماره ثبت: ۱۷۷۴

قزوین، خیابان طالقانی، خیابان

حمدالله مستوفی، محله امام زاده علی

مساجد

مسجد آقا

مسجد نسبتاً کوچکی در خیابان مولوی است و قدمت آن به دوره قاجاریه می‌رسد. بنا فاقد محراب و دارای تزیینات کاربندی است. این مسجد فاقد گنبد و گلدسته و دارای یک ماذنه کوچک است. بنا بازسازی شده و سر در آن دارای تزیینات کاشی است. یک درخت توت کهنسال جلوی در مسجد به چشم می‌خورد.

مسجد آقا

قدمت: قاجاریه

شماره ثبت: ۱۲۶۰۷

قزوین، خیابان مولوی

پشت گرمابه صفا

مسجد النبی

این مسجد را فتحعلی شاه از قراری که گفته می شود در محل یک بنای قدیمی تر ساخته و تاریخ آن ۱۲۲۲ می باشد. نام اولیه این مسجد، مسجد سلطانی است و در حال حاضر مسجد النبی خوانده می شود. مسجد شاه از بهترین و بزرگترین مساجد ایران است. این مسجد از جهت شمال دارای جلوخان طولانی و عریض است که از دو طرف با دیوارهای آجری و طاقنماهای منظم محصور شده است. سردر شمالی آن بسیار زیبا و بزرگ است و سرتاسر آن با کاشیهای مینایی تزیین شده است. چهار ایوان در چهار طرف حیاط مستطیل شکل آن دیده می شود. متصل به ایوان جنوبی، مقصوره ای به شکل مربع که ازاره سازی آن از سنگ و بقیه با گچ سفید شده وجود دارد. در دیوار جنوبی محرابی است که ازاره آن از سنگ و مرمر و با کاشی تزیین شده است. گنبد عظیمی که مقصوره را پوشانده از داخل با گچ سفید و سطح خارجی آن کاشی کاری شده است.

مسجد النبی

قدمت : صفویه _ قاجاریه

شماره ثبت : ۱۲۲

قزوین ، خیابان امام خمینی

مسجد پنجه علی

این مسجد در خیابان پیغمبریه قرار دارد و معروف است که بانی آن شاه طهماسب صفوی است. در ساخت بنا از سنگهای مرمر و کاشی های آبی استفاده شده است. این مسجد دارای محرابی کاشی کاری مزین به اسامی ائمه است و با اسلوب مقرنس، گچبری و رنگ آمیزی شده است. طاقها و دیوارهای داخل مسجد فاقد تزئین هستند. سابقا قطعه سنگی که جای پنجه روی آن منقوش بوده در آن وجود داشته که معروف به پنجه علی بوده ولی در حال حاضر این سنگ در مسجد موجود نیست.

مسجد پنجه علی

قدمت: صفویه

شماره ثبت: ۱۲۶۰۹

قزوین، پیغمبریه

مسجد پیغمبریه

در ضلع شمالی امام زاده صالح و چهار انبیاء قرار گرفته است. طبق کتیبه سنگی به خط نستعلیق بر سر در آن، تاریخ بنا مربوط به دوره صفویه است و در طی زمان دستخوش تغییرات فراوان شده است. این مسجد کوچک و دارای طاقهای بدون تزئین و محراب بسیار ساده است. یک در ارسی چوبی ساده در بنا دیده می شود. گنبد مسجد فلزی و فاقد تزئینات است و گلدسته ندارد. بالای سر در مسجد کاشی کاری مختصری به سال ۱۰۴۵ قمری و یک درخت نارون کهنسال نیز در حیاط مسجد دیده می شود.

مسجد پیغمبریه

قدمت: صفویه

شماره ثبت: ۱۷۷۴

قزوین، خیابان پیغمبریه

مسجد جامع عتیق

طبق اسناد موجود، این مسجد عبارت است از یک شبستان وسیع با گنبد که بر شالوده یک بنای قدیمی تر در دوره خمارتاش ابن عبدالله العمادی ساخته شده است. اهمیت مقصوره خمارتاشی به دلیل کتیبه های نادر گچبری شده آن است. این بنا دارای ملحقاتی از دوران مغول - صفویه-قاجاریه است. تاریخ شبستان بزرگ زیر گنبد که توسط امیر خمارتاش احداث شده، مربوط به سال ۵۰۰ تا ۵۰۹ هجری و تاریخ ساختمان ایوان جلوی شبستان به سال ۱۰۶۹ هجری است. مسجد جامع قزوین دارای چهار ایوان است.

ایوان شمالی با دو مناره باشکوه و مزین به کاشیهای هفت رنگ به احتمال قوی در زمان شاه تهماسب صفوی بنا شده است. ایوان جنوبی مهمترین و زیباترین ایوان مسجد است و از لحاظ عظمت و اسلوب و تزیینات، کم نظیر و منسوب به شاه عباس دوم صفوی است. تاریخ بنای اولیه داخلی نامشخص و به زعم باستان شناسان از بناهای دوره ساسانیان بوده است.

مسجد جامع

قدمت: سلجوقی - صفوی

شماره ثبت: ۱۲۱

قزوین، خیابان سپه روبروی بازارچه

مسجد حاج ملا آقا

این مسجد کوچک و ساده و به نام نخستین امام جماعت آن معروف شده است. این بنا پایین تر از سطح خیابان است و دارای سر در کوچکی است که مزین به اسامی ۱۴ معصوم و کاشی کاری است. مسجد فاقد گنبد و گلدسته و دارای طاقهای بدون تزیین و یک محراب کاشی کاری است.

مسجد حاج ملا آقا

قدمت: قاجاریه

شماره ثبت: ۱۳۹۰۵

قزوین، خیابان امام خمینی

جنب بازار سعديه

مسجد حیدریه

این مسجد در محله بلاغی قرار دارد و در زمان صفویه دایر بوده است. مسجد تماماً با آجر ساخته شده و با گچ بندکشی شده است. طاقهای کوچک آن مقرنس کاری شده و گچبری های خط نسخ به زیبایی آن را مزین کرده است. محراب مسجد نیز دارای گچبری های شگفت انگیز است. مسجد دارای پلانی مربع و فاقد گنبد و گلدسته است و گویا سابقاً آتشکده بوده و پس از اسلام به شکل مسجد درآمده است. گچبریهای آن مربوط به دوره سلجوقی است. مسجد حیدریه با تزیینات زیبای خود یکی از عالی ترین بناهای معماری ایران به شمار می رود. درباره تاریخ ساخت آن اطلاع دقیقی در دست نیست. گچبری محراب و تزیینات مسجد از نظر طرح جزء بهترین و نفیس ترین نمونه های هنر گچبری ایران به شمار می رود. سابقاً در ضلع شمالی حیاط مدرسه ای دایر بود که هم اکنون آن را تخلیه کرده اند.

مسجد حیدریه

قدمت: مغول، سلجوقی

شماره ثبت: ۲۰۰

قزوین، خیابان طالقانی

خیابان بلاغی، محله بلاغی

مسجد راه چمان (خاتم الانبياء)

ورودی مسجد، درب بزرگ چوبی موقوفه قرار دارد. دو مناره کوچک بر بالای مسجد دیده می شود که دارای تزیینات کاشی است. از بیرون، ناودان های سنگی و یک کتیبه با تاریخ ۱۳۲۴ قابل مشاهده است که بر بالای سردر قدیمی مسجد نصب شده است. پیرامون قسمت بیرونی مسجد نوساز است و سوره ضحی به قلم درآمده است.

مسجد راه چمان

قدمت: قاجاریه

شماره ثبت: ۲۹۲۵

قزوین، جنوب خیابان منتظری

خیابان تهران قدیم

مسجد سبز

این مسجد در خیابان مولوی و در محله آخوند قرار دارد. بنا فاقد حیاط و روی شش ستون سنگی بنا شده است. تاریخ بنا مربوط به سال ۱۲۶۳ هجری قمری و بالای آن ۸ کتیبه به خط نستعلیق در سنگ منقور شده است. محراب آن کوچک و کاشی کاری شده و سر در بنا کاربردی و دارای تزیینات محدود کاشی است. این مسجد فاقد گنبد و گلدسته است و یک ماذنه کوچک بر بالای آن دیده می شود. طاقهای داخل بنا فاقد تزیینات است و چند پنجره مشبک چوبی در آن مشاهده می شود. مسجد به نام امام موسی بن جعفر نیز شناخته می شود و روز دوشنبه به نیت حسنین در آن مراسم زنانه دعا برگزار می شود. روبروی مسجد در تقاطع کوچه، سقاخانه ای قرار دارد که به سقاخانه سبز شناخته می شود.

مسجد سبز

قدمت : قاجاریه

شماره ثبت : ۴۲۰۲

قزوین ، خیابان مولوی

محله آخوند

مسجد و مدرسه سردار

مسجد و مدرسه سردار توسط حسن خان و حسین خان سردار از امرای نظامی فتحعلی شاه قاجار در سال ۱۲۳۱ ه.ق ساخته شده است. مدرسه دارای حیاط مرکزی است و مسجد با سه فضای گنبد دار و سردری زیبا و کاشیکاری شده در ضلع جنوبی آن قرار دارد. مدرسه دو طبقه بوده و در طبقه بالا دو حیاط کوچک دارد و منظره ارتباط آن ها با حیاط اصلی بسیار زیبا است. این بنا به لحاظ هنری از بناهای برجسته دوران قاجاریه است و تزیینات کاشی و گره بندی چوبی دارد.

مسجد سردار

قدمت : قاجاریه

شماره ثبت : ۹۳۲

قزوین ، خیابان تبریز

مسجد سنجیده

مسجد کوچکی در خیابان راه ری است و از آثار دوره سلجوقی به شمار می رود. بانی آن نامشخص و بنای مسجد به گونه است که گفته می شود آتشکده بوده و بعدها به صورت مسجد درآمد. بنا دارای دو مناره کاشی کاری و ساختمان بنا از آجر و خشت است. این مسجد در حال حاضر فقط دارای فضای گنبد خانه ای به شکل مربع است. مسجد سنجیده در دو ضلع مشرف به گذر بوده و دارای گنبدی به سبک سلجوقی، مناره کوتاه و تزیینات مقرنس در زیر گنبد است. قسمت الحاقی بنا به تاریخ ۱۴۰۴ ه.ق روی سردر دیده می شود. تزیینات آجر و کاشی، گره چینی و چلنگری روی بنا مشاهده می شود.

مسجد سنجیده

قدمت : سلجوقی

شماره ثبت : ۱۱۱۸

قزوین ، خیابان راه ری

مسجد سوخته چنار

مسجدی نسبتاً بزرگ و فاقد گنبد و گلدسته و دارای سردر کاشی است. یک کتیبه کاشی مربوط به داوود بن سلیمان غازی در کنار سردر به چشم می‌خورد که راوی صحیفه الرضا و میزبان وی بوده و مدفن وی نیز در این مسجد است. درخت چنار که‌هنسالی در حیاط مسجد قرار داشته که وجه تسمیه مسجد مربوط به آن است. این درخت نزد مردم مقدس بوده و به آن دخیل می‌بستند. کاشی کاری محراب جدید است.

مسجد سوخته چنار

قدمت : قاجاریه

شماره ثبت : ۲۲۶۴

قزوین ، ضلع شرقی خیابان

نادری جنوبی

مسجد شهید ثالث

این مسجد در خیابان مولوی واقع شده و مسجدی بزرگ و دارای حیاط و سرداب است. بانی مسجد حاج ملا محمد تقی برغانی معروف به شهید ثالث، در همین مسجد شهید شده است. بنای اصلی مسجد، زیرزمین بنای کنونی بوده و دارای طاق های بدون تزیینات است و شهید ثالث را در محراب آن شهید کرده اند. هم اکنون مسجد بازسازی شده، فاقد گنبد و گلدسته و دارای سه در به طرف خیابان و بازار و دارای سر در کاشی کاری و منبر چوبی است. محراب آن دارای کاشی های ساده است و سقف چوبی آن نیز بازسازی شده است.

مسجد شهید ثالث

قدمت : قاجاریه

شماره ثبت : ۱۲۶۰۲

قزوین ، خیابان مولوی

روبروی کوچه دیمج

مسجد و مدرسه شیخ الاسلام

بنای اولیه مسجد و مدرسه شیخ الاسلام مربوط به یکی از امرای ترکمانیه به نام آقاسی است و حاج میرزا مسعود شیخ الاسلام در سال ۱۳۲۱ ه.ق آن را تجدید بنا کرده است. سر در مدرسه ساده و رسمی بندی است. حیاط اصلی مدرسه به شکل هشت ضلعی است و بیش از سی حجره در یک طبقه دور تا دور آن را فرا گرفته است. مسجد شیخ الاسلام به صورت شبستانی با ستون های سنگی ساخته شده و دارای محراب کاشی کاری شده است. داخل مسجد طاقهای بدون تزئین مشاهده می شود. این مسجد گنبد و گلدسته ندارد و درهای ارسی از تزئینات چوبی آن به شمار می رود.

مسجد و مدرسه شیخ الاسلام

قدمت : قاجاریه

شماره ثبت : ۱۳۳۵

قزوین، خیابان سپه

مسجد و مدرسه صالحیه

این مسجد در خیابان مولوی قرار دارد و بانی آن حاج ملا صالح برغانی از علمای نامی و مجاهدین مبارز قرن سیزدهم ه.ق است. ساختمان مسجد آجری و فاقد تزیینات معماری است که با مدرسه صالحیه مجموعه مسجد و مدرسه را تشکیل می دهند. با توجه به معماری ویژه آن، بنایی زیبا و واجد ارزش است. بنا دارای سه طبقه است. مدرسه همچنین دارای دو حیاط فرعی است. مسجد صالحیه در طبقه بالای مدرسه واقع شده و فاقد محراب، گنبد و گلدسته است. ضلع جنوبی مسجد مشرف به مدرسه و دارای ۹ دهنه ارسی چوبی است که دهنه وسط ۵ چشمه و بقیه ۳ چشمه دارند. طاق ضربی ها فاقد تزیین اند و در و منبر چوبی آن نوساز است.

مسجد و مدرسه صالحیه

قدمت : قاجاریه

شماره ثبت : ۱۳۳۳

قزوین ، خیابان مولوی پایین

تر از کوچه دیمج

مسجد محمدیه

مسجدی قدیمی است که در محله پنبه ریسه واقع شده است. تاریخ دقیق ساخت بنا و بانی آن نامشخص و دارای حیاطی وسیع است. در سال ۱۳۴۶ هجری قمری مسجد مرمت شده است. بالای سردر آن تزیینات کاشی دیده می شود و دارای دو محراب است.

مسجد محمدیه

قدمت : قاجاریه

شماره ثبت : ۲۰۵۳

قزوین ، خیابان شهدا

مسجد ملا مهدی

مسجدی ساده است که در خیابان مولوی قرار دارد. در حال حاضر به نام مسجد شهید بهشتی نام گذاری شده و نمازهای یومیه در آن برگزار می شود. بنا دارای تزیینات آجرکاری و کاشی کاری است. محراب آن نیز مقرنس کاری شده با تزیین کاشی است. این مسجد فاقد گنبد و گلدسته و دارای یک ماذنه است.

مسجد ملا مهدی

قدمت : قاجاریه

شماره ثبت : ۴۲۰۴

قزوین، خیابان مولوی، کوچه یخچال

مسجد و مدرسه مولاووردیخان

در خیابان مولوی قرار دارد و در سال ۱۰۶۹ هجری در زمان شاه عباس دوم بنا شده است. این مسجد به همراه مدرسه کنار آن جز موقوفات مولاووردیخان است. بنای مدرسه و بخشی از بنای مسجد بازسازی شده است. ضلع جنوبی مسجد مشرف به حیاط مدرسه و دارای ۴ پنجره بزرگ با شیشه های رنگی است. مسجد فاقد گنبد و گلدسته است و تنها یه ماژنه چوبی قدیمی دارای تزیینات گره چینی روی بام قرار دارد. داخل مسجد بازسازی شده و دارای کاشی کاری است. محراب آن ساده و کوچک و در چوبی و منبر آن جدید است. سابقا دارای کتیبه های سنگی حکاکی به خط ملک محمد قزوینی بوده که تعدادی از آنها را جهت جلوگیری از تخریب از محل خود خارج کرده اند.

مسجد مولاووردیخان

قدمت : صفویه

شماره ثبت : ۱۴۳۵

قزوین ، ابتدای خیابان مولوی

سایر مساجد

◆ مسجد آقا معصوم: واقع در محله قملاق

◆ **مسجد آقا سید کاظم (حاج کاظم):** واقع در خیابان سعدی ابتدای کوچه زعفرانیه. بنا دارای شبستانی نامنظم است و محرابی با تزیینات مختصر کاشی و کاربندی دارد. طاقهای آجری آن فاقد تزیینات و مسجد نیز فاقد گنبد و گلدسته است. بنا مربوط به دوره قاجاریه است. این بنا به شماره ۱۲۶۱۰ به ثبت رسیده است.

◆ **مسجد طاق بهلول (الزهرا):** این بنا در محله راه ری قرار دارد و هرساله در ایام عزاداری مجالس روضه خوانی در آن برگزار می شود. تزیینات کاشی و مقرنس کاری در نمای بیرونی مشاهده می شود.

◆ **مسجد و مدرسه ابراهیمیه:** واقع در خیابان تبریز و مربوط به دوره قاجاریه است.

◆ **مسجد احمد بیک:** در محله شیخ آباد واقع شده است. این مسجد کوچک و ساده است. پلان مسجد نامنظم است و تزیینات آن محدود به آجرکاری و محراب کاشی کاری است.

◆ **مسجد احمدیه:** واقع در ابتدای خیابان انصاری پشت مسجد جامع

◆ **مسجد آقا سید علی:** واقع در زرگر کوچه

◆ **مسجد بلاغی:** در محله بلاغی واقع است و سردر آن به همراه سقاخانه مجاور به ثبت ملی رسیده است.

◆ **مسجد بلور:** محراب این مسجد بسیار کوچک و دارای تزیینات کاشی است. ساختمان بنا جدید و فاقد تزیینات است.

◆ مسجد ملاباشی: مسجدی

نسبتاً کوچک، آجری و فاقد سردر، گنبد و گلدسته است. تاریخ ساخت آن را ۱۲۲۹ قمری ذکر کرده اند و فاقد تزیینات است. مسجد دارای پنجره های آهنی است و یک کتیبه سنگی روی دیوار بیرونی به چشم می خورد.

◆ مسجد مومنی: مسجدی

کوچک و بازسازی شده است. سر در آن ساده و سقاخانه کوچکی جلوی آن ساخته شده که فاقد هرگونه تزیین است. این مسجد فاقد گنبد و دارای یک گلدسته بسیار بلند است.

◆ **مسجد حاج ابراهیم:** در خیابان مولوی قرار دارد. زیر این بنا، آب انبار بزرگی به همین نام قرار دارد و تاریخ بنا احتمالاً اواخر سده سیزدهم هجری است.

◆ **مسجد خواجه شهید:** این مسجد در محله مغلاوک در جنوب شهر قرار دارد. مسجدی کوچک و فاقد تزیینات معماری و فاقد گنبد و گلدسته است و یک قسمت جدید را به بنای قدیمی الحاق کرده اند. این بنا به شماره ۴۲۰۱ به ثبت رسیده است.

◆ **مسجد سرحمام بلور:** در محله آخوند و نزدیک حمام بلور قرار دارد.

◆ **مسجد سرگل:** واقع در خیابان تبریز

◆ **مسجد شیشه گر:** واقع در محله درب کوشک- بنا جدید است.

◆ **مسجد کوچک:** واقع در محله راه چمان

◆ **مسجد میمونه:** واقع در محله خندقبار، بنا کاملاً جدید و بازسازی شده است.

کلیسا

ۛۛ

کلیسای آرامنه (رفیع)

تاریخ بنای مدرسه و کلیسا بر اساس لوح سنگی که در مدرسه نصب شده به سال ۱۲۸۷ شمسی است. این کلیسا را به نام هرپسیمه نیز می‌شناسند و در حال حاضر به ندرت در آن مراسم برگزار می‌شود. کلیسا در حیاط مدرسه ای قرار دارد که در حال حاضر کاربرد ندارد. این کلیسا در دوره پهلوی اول در این محوطه که از دیرباز مجموعه آموزشی و عبادتی ارمنیان شهر بود ساخته شد. کلیسا دارای بنایی آجری با طرحی مبتنی بر محورهای چلیپایی است و فضای اصلی آن، به شکل مستطیل و دارای چهار ستون است. محور این فضا، شرقی غربی است و در ضلع شرقی آن، محراب کلیسا قرار دارد که با چند پله از هال نماز خانه جدا می‌شود. در دو طرف محراب، دو اتاق کوچک قرار دارد. در ضلع غربی کلیسا، دری دیده می‌شود که به فضای زیر ناقوس راه می‌یابد.

کلیسای آرامنه (رفیع)

قدمت : پهلوی

کد ثبت: ۱۲۵۹۷

تاریخ ثبت: ۱۱/۵/۸۴

کلیسای کانتور (برج ناقوس)

کلیسای کانتور معروف به «برج ناقوس»، کلیسای کوچکی است که مانند سایر کلیساها دارای طرحی چلیپایی و محراب آن رو به شرق است. این کلیسا توسط شرکت راه سازی روسها قبل از جنگ جهانی اول بنا شده است. بعد از جنگ جهانی اول عمارت محوطه کانتور در اختیارات ادارات دولتی قرار گرفت و کلیسا در وسط محوطه قرار داشت. در حال حاضر این کلیسا کاربرد مذهبی ندارد. ورودی کلیسا در ضلع غربی آن قرار دارد و شامل فضایی با سقف شیب دار است. پس از ورودی، پیش فضای هال قرار دارد که بالای آن برج ناقوس کلیسا با ارتفاع حدود یازده متر به چشم می خورد. هال شامل نمازخانه و محراب است و در دو طرف آن دو فضای مستطیل شکل قرار دارد. فضای محراب به شکل نیم دایره و بر فراز آن گنبد قرار گرفته است. فضای نمازخانه دارای گنبد و فضای جانبی آن دارای پوشش تخت است. در نمای خارجی این کلیسا ستون های تزئینی دیده می شود.

کلیسای کانتور (برج ناقوس)

قدمت: قاجار و پهلوی

کد ثبت: ۲۱۶۷

قزوین، کوچه دارایی

کلیسای آسوریه‌ها

این کلیسا در سه راه خیام روبروی مدرسه آرامنه قرار دارد و همچنان برای مراسم مذهبی مسیحیان آسوری استفاده می‌شود. این کلیسا برای عموم قابل بازدید نیست.

کلیسای آسوری‌ها

قدمت: پهلوی

کد ثبت: ...

قزوین ، سه راه خیام

سایر آثار

حسینیه ها

ویژگی متمایز حسینیه های قزوین با سایر نقاط کشور، جدا نبودن آن از بافت منازل است. حسینیه ها بخشی از ساختمان اصلی منزل به شمار می آمدند که در زمان ساخت بنا جانمایی می شدند.

سقاخانه ها و مقبره ها

ویژگی سقاخانه های قزوین در طاقچه ای بودن آنهاست. در حال حاضر تنها سقاخانه شیخ آباد دارای آب شهری است و مابقی سقاخانه ها فاقد آب هستند ولی همچنان برای نذر و نیاز و روشن کردن شمع به کار می روند.

حسینیه امینیها

حسینیه امینی ها از جمله نمونه های کامل و زیبای خانه های سبک قزوین است. این خانه متعلق به حاج محمد رضا امینی از تجار معتبر بود و در سال ۱۲۷۵ ه.ق بخشی از آن وقف حسینیه شده است. زیباترین قسمت خانه متشکل از سه تالار است که به موازات یکدیگر قرار گرفته و به وسیله ارسی های زیبایی به یکدیگر مرتبط هستند. تالار جنوبی با ۹ دهنه ارسی و شیشه های رنگی از شاهکارهای هنری است و سقف تالارها دارای نقاشی، آئینه کاری، رف های کاسه ای مزین گچبری و گره بندی چوبی است. در زیر تالارها سردابه، زیرزمین و شربت خانه قرار دارد. از محل درآمد وقف، در ایام عزاداری مراسم روضه خوانی در این بنا برگزار و صرف اطعام مساکین می شود.

حسینیه امینیها

قدمت: قاجاریه

شماره ثبت: ۳۷۷

قزوین، خیابان مولوی

حسینیه آقا سید جمال

این حسینیه در خیابان سپه و پشت مسجد جامع قرار دارد. در ایام محرم مراسم روضه خوانی در آن برگزار می شود. هزینه های آن از محل نذورات تامین می شود. قدمت بنا حدود ۲۰۰ سال و مربوط به دوره قاجاریه است. در گذشته این حسینیه صرفاً برای مراسم روضه و نوحه زنانه استفاده می شد. مراسم سوگواری زنانه در این حسینیه در فهرست ملی میراث ناملموس در سال ۹۱ به ثبت رسیده است.

حسینیه آقا سید جمال

قدمت: معاصر

شماره ثبت: ...

قزوین، خیابان شهدا (سپه)

حسینیه حاج سید جوادی

این حسینیه پشت مسجد پنجه علی در خیابان پیغمبریه واقع است. در دهه اول محرم مراسم عزاداری در آن برپا می شود.

حسینیه سیاهپوشها

این بنا در شرق بازارچه خیابان سپه در کوچه زیرطاقی سید ربیع واقع است و دارای منبری است که آن را متبرک می دانند. در دهه اول محرم در آن مراسم روضه خوانی برگزار می شود.

حسینیه رضوی

در خیابان بوعلی و کوچه آرازی قرار دارد و دارای تزیینات چوبی و ارسی است.

سقاخانه بلاغی

مربوط به دوره پهلوی است و جنب مسجد بلاغی قرار دارد. دارای حوضی کوچک است و آجر و کاشی کاری ساده ای در دیواره ها مشاهده می شود. گویا سابقاً صندوقی برای نذر به نام صندوق باب الحوائج وجود داشته ولی آن را برداشته اند. در حال حاضر شیر آب را بسته اند و کاربردی به عنوان سقاخانه ندارد. قدمت مسجد بلاغی که در کنار سقاخانه قرار دارد تقریباً ۶۰۰_۷۰۰ سال است و سردر آن همراه با سقاخانه ثبت شده ولی داخل مسجد به طور کامل بازسازی شده است.

سقاخانه بلاغی

قدمت: پهلوی

شماره ثبت: ۳۲۸۲۰

قزوین، خیابان سپه،

خیابان بلاغی

سقاخانه حکیم

در خیابان سپه کوچه حکیم و کنار آب انبار حکیم قرار دارد و مربوط به دوره قاجار (۱۳۳۱ ه.ق) است. این سقاخانه ثبت ملی شده است. حوض آن نسبتاً بزرگ و در سطح پایین و قابل دسترس قرار دارد و داخل فضای آن تمثال ابوالفضل العباس (ع) را قرار داده اند. درحال حاضر شیر آب را بسته اند و کاربردی به عنوان سقاخانه ندارد ولی آثار نذر و نیاز در آن مشاهده می شود.

سقاخانه حکیم

قدمت: قاجار

شماره ثبت: ۳۲۸۲۲

قزوین، خیابان سپه،

پشت بازارچه

سقاخانه سبز

در خیابان مولوی کوچه مسجد سبز قرار دارد و مربوط به دوره قاجار- پهلوی است. سقاخانه ای ساده و آجرکاری شده است و تمثال ابوالفضل العباس در آن قرار داده شده است. در حال حاضر سقاخانه فاقد حوض و شیر آب است و آثار نذر و نیاز در آن مشاهده می شود.

سقاخانه سبز

قدمت: قاجار

شماره ثبت: ۳۰۹۷۲

قزوین، خیابان مولوی

سقاخانه شیخ آباد

در محله شیخ آباد کوچه زعفرانیه قرار دارد و بازسازی شده است. این بنا جز سقاخانه هایی است که ساختمان آنها با بناهای اطراف خود پیوند و وابستگی ندارند و مستقل هستند. این بناها معمولا مکعبی و گاه بنایی استوانه ای و یا هشت گوش ساخته می شدند به طوریکه از ۴ جهت نما داشته و قابل بهره برداری باشند. این سقاخانه دارای آب لوله کشی شهری و قابل استفاده است و فاقد تزیینات می باشد.

سقاخانه شیخ آباد

قدمت: پهلوی

شماره ثبت: ...

قزوین، خیابان سعدی،

شیخ آباد، کوچه زعفرانیه

سقاخانه صمدیه

در خیابان مولوی و جنب کاروانسرای صمدیه واقع است. این بنا اخیراً بازسازی شده و به نام سقاخانه حضرت ابوالفضل شناخته می‌شود. بنا فاقد تزیینات معماری است و آثار نذر و نیاز در آن مشاهده می‌شود. یک حسینیه نیز در کنار آن ساخته شده است.

سقاخانه صمدیه

قدمت: قاجار

شماره ثبت: ...

قزوین، خیابان مولوی

جنب کاروانسرای صمدیه

مقبره شهید ثالث

در خیابان سلامگاه بنایی آجری قرار دارد که دارای تزیینات کاشی کاری جزیی است. مهتابی جلوی عمارت برای اقامه نماز و مراسم به کار می رود و مدفن مولا محمدتقی برغانی است که در سال ۱۲۶۳ قمری در آن محل دفن شده است. در حاشیه خیابان ضریحی فلزی با سنگ مزاری عمودی در حاشیه چپ به صورت حکاکی به تاریخ ۱۱۹۸ قمری دیده می شود. داخل بقعه دو مزار سنگی قابل مشاهده است. این مقبره در اصل مقبره خانوادگی خاندان بهشتی بوده که پس از شهادت شهید ثالث، وی را در این مکان دفن کرده اند.

مقبره شهید ثالث

قدمت: قاجار

شماره ثبت: ۲۱۸۹

قزوین، خیابان سلامگاه

شهرستان قزوین

امام زاده اباذر

امام زاده اباذر در روستایی به همین نام و در فاصله بیست کیلو متری شمال شرقی شهرستان قزوین قرار دارد. بنا بر اعتقاد اهالی منطقه، وی از فرزندان امام جعفر صادق (ع) است. این بنا در بالای بلندی و مشرف بر دره ای قرار دارد. کهن ترین قسمت بنا، کتیبه ای به خط کوفی است که تاریخ ۶۹۳ روی آن مندرج است. گنبد بنا دارای کاشی کاری مربوط به تعمیرات سال ۱۳۴۳ است. بقعه از سنگهای کوهی ساخته شده و با گنبد دوپوش آجری پوشش داده شده است. ازاره بقعه از کاشی پوشیده شده و بنا بر طرح و پخت آن می توان این کاشی ها را از آثار دوره قاجار دانست. علاوه بر ضریح، در کنج بقعه سنگ قبری به ارتفاع تقریبی چهل سانتی متر به صورت سکو قرار دارد و دارای کتیبه کنده کاری شده ایلخانی است. ورودی بقعه در سمت شرق است و در طرفین آن سنگ های منقش به کتیبه بسیار نفیسی قرار دارد. در دو طرف ورودی دو شبک سنگی با گره بندی قرار گرفته اند که یکی از آن ها دارای کتیبه است. بقعه شبیه بناهای صفویه است و می توان نتیجه گرفت که بنای اولیه دوره ایلخانی که احتمالاً بسیار زیبا و با شکوه بوده به علت ویرانی و تخریب در دوره صفویه باز سازی شده و کتیبه های آن روی بنای جدید نصب شده است. کاشی کاری گنبد و داخل بقعه نیز در زمان قاجار انجام گرفته است.

امام زاده اباذر

قدمت : قرن ۷ هجری

شماره ثبت: ۳۸۱

قزوین، شمال شرقی قزوین،

روستای امام زاده اباذر

امام زاده احمد و علی اکبر

بنای امامزادگان احمد و علی اکبر یارود در ۳۰ کیلومتری شهر رازمیان و حاشیه جنوبی روستا در کنار درخت چنار کهنسال آن قرار گرفته است. تاریخ این بنا به دوره ایلخانی می‌رسد. این بنا از مصالح سنگ لاشه و ملات گچ خاک و بر روی بستری سنگی ساخته شده و الحاقات آن مربوط به دوره‌های صفویه است.

امام زاده احمد و علی اکبر یارود

قدمت: ایلخانی

شماره ثبت: ۲۹۸۹۱

قزوین، الموت غربی، روستای یارود

امام زاده اسماعیل بن عباس

بنای این امام زاده در نزدیکی قزوین و در روستای باراجین قرار دارد. بنای جدید را جایگزین بنای قدیمی کرده اند. نسب وی به امام علی (ع) می رسد و درخت چنار مقدسی داخل حیاط امام زاده قرار دارد که به ثبت ملی رسیده است. بنا بازسازی شده و یک ساختمان زائرسرا به آن الحاق شده است.

امام زاده اسماعیل

قدمت : نامشخص

شماره ثبت:...

قزوین، روستای باراجین

امام زاده اسماعیل

امام زاده اسماعیل از نوادگان امام موسی کاظم(ع) است که در روستای فلار واقع در ۳۵ کیلومتری قزوین- رازمیان مرکز بخش الموت غربی واقع شده است. بنا به طور کامل بازسازی شده است و درخت چنار نظرکرده داخل حیاط نیز به ثبت ملی رسیده است.

امام زاده اسماعیل فلار

قدمت: نامشخص

شماره ثبت: ...

قزوین، الموت غربی، روستای فلار

امام زاده افضل

امام زاده افضل تلاتر از نوادگان امام زین العابدین(ع) است که در ۷۳ کیلومتری قزوین در ضلع جنوبی روستای تلاتر قرار دارد. داخل بنا گچ کاری و ضریح آن از چوب ساخته شده است. سه اتاق در اطراف آن جهت استراحت زائرین قرار دارد. پیرامون این امام زاده تعداد قابل توجهی درخت ارس کهنسال وجود دارد و محوطه امام زاده و درختان ارس به ثبت ملی رسیده اند.

امام زاده افضل تلاتر

قدمت: نامشخص

شماره ثبت: ...

قزوین، الموت غربی، روستای تلاتر

امام زاده بی بی سکینه

بنای امام زاده بی بی سکینه در آرامستان روستا قرار دارد. بنایی سنگی - آجری و گل اندود، کوچک و بی تکلف و فاقد تزیینات معماری است و داخل آن را با گلیم و پارچه پوشانده اند. درخت چنار بزرگی به دیوار بنا چسبیده است و درخت چنار بزرگ دیگری با فاصله ۱۰ متر از بنا قرار دارد که هر دو به ثبت ملی رسیده اند. حد فاصل دو درخت و در کنار امام زاده، محل برگزاری مراسم روستاییان است.

امام زاده بی بی سکینه

قدمت: نامشخص

شماره ثبت: ...

قزوین، الموت غربی،

روستای جوینک

امام زاده حنیفه

بنا به روایات محلی، این امام زاده از نوادگان امام علی (ع) است. بنای این امام زاده داخل بافت روستا قرار دارد و معماری آن بومی است. تزیینات و کتیبه در بنا مشاهده نمی شود. درهای چوبی به سبک معماری بومی از ویژگیهای این بنا به شمار می رود.

امام زاده حنیفه

قدمت: نامشخص

شماره ثبت : ۱۲۵۸۶

قزوین، الموت شرقی،

روستای گازرخان

امام زاده زید و علی (دوقلو)

بنای امام زاده زید و علی معروف به امام زاده دوقلو است که دو ساختمان کلبه ای کاهگلی کوچک و به هم چسبیده دارد. بنا مرمت شده و مسجدی نوساز با سقف شیروانی متصل به بنای دو امام زاده ساخته شده است. بنای امام زاده جزء زیباترین گنبد‌های منطقه به شمار می آیند. راه دسترسی به بنا از طریق پله های سنگی میسر است. در ایجاد گنبد از تیرهای چوبی بهره گرفته شده و اندود کاهگل بر تمام سطح پوشیده شده است. بنا بسیار ساده اما در نوع خود منحصر به فرد ساخته شده است. امام زاده دارای ضریح با نقش درخت سرو است.

امام زاده زید و علی

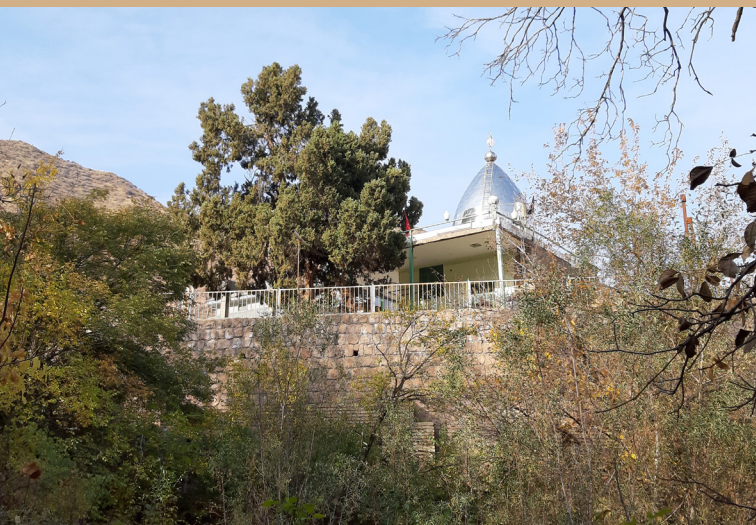
قدمت: نامشخص

شماره ثبت: ...

قزوین، الموت شرقی،

روستای محمود آباد

امام زاده زین الدین

بنای این امام زاده بازسازی شده است و گنبد فلزی بزرگی بر فراز آن مشاهده می شود. ایوان بنا به سمت جنوب است و دیوارهای داخلی را با گچ اندود کرده اند. بنا ساده و فاقد تزیینات معماری است. وی را نوه امام چهارم می دانند و به معصوم زاده نیز شهرت دارد. یک درخت ارس کهنسال که نزد مردم متبرک است در حیاط امام زاده قرار دارد و به ثبت ملی رسیده است.

امام زاده زین الدین

قدمت: نامشخص

شماره ثبت: ...

قزوین، الموت شرقی،

روستای شورستان

امام زاده شاه رشید

بنای امام زاده شاه رشید با زیبایی بسیار چشمگیر بر فراز بلندای کوهی بین روستای هیر و ویار مشرف به دشت انارت، یکی از جاذبه‌های تاریخی_ مذهبی الموت غربی به شمار می‌رود که از دیر باز محل گردهمایی اهالی روستای هیر و ویار به ویژه در روزهای تاسوعا و عاشورا است. بنای امام زاده با ۱۲۰ متر مربع مساحت از دو بخش گنبد خانه و رواق پیرامونی تشکیل شده و بنای اولیه در داخل دارای طرح هشت ضلعی بوده و در سمت خارج به شکل دایره است. بر اساس پژوهش‌های انجام شده تاریخ این بنا به دوره فرمانروایی کیانیه (سده ۸-۹ هجری) می‌رسد که با تغییراتی در عصر صفوی از جمله ایجاد ایوان، کاشی کاری گنبد تا دوره قاجار ادامه می‌یابد.

امام زاده شاه رشید

قدمت: سده ۸-۹ هجری

شماره ثبت: ...

قزوین، الموت غربی، روستای هیر

امام زاده عبدالله

این بنا مدفن عبدالله پسر امام جعفر صادق (ع) است. ساختمان بقعه مجاور کوه و مشرف به روستای سردسیر آتان است. بنایی آجری و بدون تزیینات بوده و با توجه به معماری بنا، قدمت آن منسوب به دوره ایلخانی است. پلان بنا مربع و دارای گنبد دوپوش است و دیوارهای داخل بنا نیز با گچ پوشانده شده است. در سالهای اخیر ساختمانهایی را به آن الحاق کرده اند.

امام زاده عبدالله

قدمت: ایلخانی

شماره ثبت: ۱۲۵۸۴

قزوین، الموت شرقی، روستای آتان

امام زاده علی اصغر

امام زاده علی اصغر بن موسی الکاظم در ۸۶ کیلومتری شهر قزوین در روستای زرآباد از توابع بخش الموت شرقی قرار دارد که همه ساله عده زیادی در ایام تاسوعا و عاشورا از شهرهای دور و نزدیک و روستاهای منطقه به زیارت آن می آیند. در مقابل بنای امام زاده چنار کهنسالی قرار دارد که در منطقه بنام چنار خونبار معروف است و به اعتقاد اهالی محل هر ساله هنگام اذان صبح عاشورا از شاخه های آن مایع قرمز رنگی مانند خون تراوش می کند. مراسم عزاداری که در این منطقه برگزار می شود در نوع خود بی نظیر است. این مراسم از صبح روز تاسوعا شروع شده و تا اذان صبح عاشورا ادامه دارد. در شب عاشورا عزاداران حسینی از شب هنگام تا اذان صبح حلقه وار در حیاط امام زاده به سینه زنی و نوحه سرایی می پردازند.

امام زاده علی اصغر زرآباد

قدمت: نامشخص

شماره ثبت: ...

قزوین، الموت شرقی، روستای زرآباد

امام زاده قاسم بن علی

در خارج از روستای آیین و در حاشیه جاده بنایی قرار دارد که به بنای «امامزاده آیین» مشهور است. این بنا در پایین دست روستا واقع شده و بنای آن با گنبد رک و کلاف کشی چوبی با روکشی از فلز بر روی آن ساخته شده است. بنا دارای پنجره های مشبک چوبی است و درخت چنار کهنسالی مقابل آن قرار دارد که اهالی به اعتقاد این که درخت آقااست، به آن احترام می گذارند و به زیارت آن می آیند و به آن دخیل سبز می بندند. این روستا تقریباً خالی از سکنه است و یک بنای دیگر متعلق به امام زادگان ایوب و یوسف نیز در روستا قرار دارد که بازسازی شده است.

امام زاده قاسم بن علی

قدمت: نامشخص

شماره ثبت: ...

قزوین، الموت شرقی، روستای آیین

امام زاده قاسم

بنای اولیه آن شامل بقعه، اتاق مجاور بقعه، رواق و سردر بوده و از سنگ، گچ و آجر ساخته شده است. همچنین دارای گنبد و تزیینات گچی بوده و در حال حاضر بنا مرمت شده و جدید است. بنای این امام زاده بعد از بنای قلعه تاریخی سمیران، بزرگترین بنای منطقه بوده است.

امام زاده قاسم

قدمت: دوران اسلامی

شماره ثبت: ۲۳۱۰

قزوین، سه کیلومتری

روستای جودکی تارم سفلی

امام زاده کلثوم

امام زاده کلثوم بنت امام موسی کاظم و درخت مقدس کنار آن از مهمترین آثار روستا به شمار می آیند. امام زاده دارای ضریح چوبی است. بنای امام زاده با پلان مدور و گنبد رک بوده که طی سالهای اخیر روکش فلزی روی آن کشیده شده و با رنگ سبز، رنگ شده است. بنای امام زاده با سنگ و ملات گچ نیم کوب کار شده است. بنای امام زاده نیز دارای ایوان مسقفی است که به بنا الحاق شده است. امام زاده و درخت چنار مقدس کنار آن در کنار گورستان روستا قرار دارد. کف ایوان با نمذ فرش شده و بر روی ضریح تعداد زیادی از اشیاء نمادین وجود دارند. حسینیه بزرگی در مجاورت امام زاده ساخته شده است.

امام زاده کلثوم

قدمت: نامشخص

شماره ثبت: ...

قزوین، الموت غربی ،

روستای ازگنین علیا

امام زاده هارون

بنای امام زاده هارون، در حاشیه شرقی روستایی به همین نام و در ۷ کیلومتری شمال غرب شهر رازمیان قرار دارد. گنبد دو پوش آجری روی گنبد خانه که به لحاظ شکل و فرم یادآور معماری دوره تیموریان است و همچنین نقاشی دیواری پشت دیوار جنوبی گنبد خانه که سطحی برابر با ۱۲ متر مربع را پوشش داده از ویژگی‌های معماری منحصر به فرد این بنا است.

امام زاده هارون

قدمت: قرون متأخر اسلامی

شماره ثبت: ۲۹۶۸۷

قزوین، الموت غربی،

روستای امام زاده هارون

امام زاده هجده تن

بنایی است که آرامگاه ۱۸ تن در آن است. با توجه به کاوشهای باستان شناسی، احتمال می رود که بنا در زمان اسماعیلیان ساخته شده و در زمان صفوی مرمت شده باشد. این بنا پلانی چلیپایی دارد که با سنگ و سیمان بازسازی شده است. در کاوشهای به عمل آمده، سفالهای لعابدار و بی لعاب و کاشی های فیروزه ای و تزیینات چوب و شیشه نیز به دست آمده است. به نظر می رسد بنا قبلا دارای گنبد بوده و فرو ریخته است. روی سنگ قبرها، نقش و نگار و کتیبه مشاهده می شود. اهالی محل این قبور را متعلق به سادات علوی و از نسل امام چهارم می دانند.

امام زاده هجده تن

قدمت: صفویه

شماره ثبت: ۱۹۰۳۵

قزوین، الموت شرقی،

روستای گازرخان

مسجد جامع چوبیندر

این مسجد بازسازی و مرمت شده و تزیینات معماری آن جدید است. شبستان مسجد قابل توجه است. این شبستان دارای ۶ ستون و طاقهای بدون تزیین است. حیاط مسجد ساده و ورودی مسجد دارای نمای کاشی کاری شده است.

مسجد جامع چوبیندر

قدمت: قاجار

شماره ثبت: ۲۶۲۰

قزوین، روستای چوبیندر

مسجد روستای شهرستان بالا

بنای مسجد قدیمی روستای شهرستان بالا با مساحتی بالغ بر ۱۹۰ متر مربع، فاقد هرگونه سازه و عناصر معماری در ذهن نشسته مساجد از جمله گنبد، مناره، منبر، مقصوره، میانسرا، رواق و ایوانهایی با پوشش طاق گونه است، چنانکه تنها وجود یک محراب در ضلع جنوب غربی مؤید مسجد بودن این بنا در تمییز با سایر خانه های قدیمی منطقه به شمار می رود. ویژگی بارز مسجد روستای شهرستان بالا، بدون تردید طرح زیبای برخی از سرستون های شبستان است، که نمونه هایی از آن را در دیگر نقاط الموت نیز می توان مشاهده کرد.

مسجد روستای شهرستان بالا

قدمت: پهلوی، قاجار

شماره ثبت: ۳۰۹۶۹

قزوین، الموت غربی، شهرستان بالا

شهرستان آبیک

امام زاده ابراهیم

امام زاده ابراهیم در بخش مرکزی شهرستان آبیک و در روستای ابراهیم آباد واقع شده است و به نام شخص مدفون در بنا نام گذاری شده که از فرزندان موسی بن جعفر (ع) است. قدمت بنای آن را می‌توان با توجه به پلان هشت ضلعی و گنبد رگ به دوره ایلخانی منسوب کرد، اگرچه تناسبات فعلی بنا با شیوه مذکور همخوانی ندارد. این بنای هشت ضلعی در دو طبقه ساخته شده است. تمامی دیوارهای داخلی واجد طاق نما بوده و تزئینات گچبری و پنجره های گره چینی نیز در داخل بنا دیده می شود. مصالح بکار رفته در جرزها آجری بوده و پیکره داخلی نیز گچی می باشد.

امام زاده ابراهیم

قدمت: ایلخانی

شماره ثبت: ۲۹۷۸۲

آبیک، زیاران، روستای ابراهیم آباد

امام زاده احمد و محمود

بنای این امام زادگان دارای ضریحی از جنس آلومینیوم می باشد و گنبدی سروی شکل دارد که بر روی آن نام مبارک حضرت محمد (ص) حک شده است. سردر ورودی امام زادگان احمد و محمود دارای کاشی کاری و آجرکاری بوده و تاریخ تاسیس آن ۱۳۷۹ ثبت گردیده است. امام زاده محمود دارای کاشی کاری و گنبد فلزی و با فاصله ۲۰ متر جلوتر از امام زاده احمد قرار گرفته است. امام زاده احمد که دارای بنایی قدیمی تر بوده از دو قسمت کاه گلی و آجری تشکیل شده است که قسمت کاه گلی آن به شکل مخروطی در قسمت پشت قرار دارد. بنا فاقد هر گونه تزئین و کتیبه ای است. خشت و گل بودن مقبره اصلی امام زاده از ویژگیهای بارز بنای مذکور است. در ضمن دایره‌ای بودن پلان بقعه نیز از ویژگیهای برجسته و قابل ذکر می‌باشد.

امام زاده احمد و محمود

قدمت: قرون اولیه هجری

شماره ثبت: ۲۹۷۸۳

آبیک، روستای قشلاق

امام زاده اسماعیل

در شمالی ترین نقطه روستا و متکی به تپه ای کم پشت، بنای امام زاده اسماعیل روستای چناسک واقع در بخش مرکزی شهرستان آبیگ قرار گرفته است. این امام زاده بنام شخص مدفون (فاقد شجره نامه) در بنا نام گذاری شده است. با توجه به معماری بومی، قدمت بنا قابل تخمین نیست. در سال ۱۳۸۹ بنا بازسازی شده و اثری از بنای قدیمی برج نمانده است. بنای امام زاده از غرب مشرف به دره است. یک حمام قدیمی در کنار امام زاده قرار دارد.

امام زاده اسماعیل

قدمت: نامشخص

شماره ثبت: ...

آبیگ ، روستای چناسک

امام زاده اسماعیل و اسحاق

بنا دارای پلانی ۸ ضلعی در داخل و دایره ای به قطر ۷ متر از خارج است. بازسازیهای متعدد روی آن صورت گرفته است و توسط یک گنبدپوش نسبتاً مرتفع پوشش داده شده است. اخیراً الحاقاتی به این بنا اضافه شده و بنا به قول اهالی، شجره نامه امام زاده به سرقت رفته است. بنا فاقد تزیینات معماری و دارای ضریح چوبی است.

امام زاده اسماعیل و اسحاق

قدمت: از قرن ۴ تا ۶ ه.ق

شماره ثبت: ۱۲۸۹۰

آبیک، روستای غریب مزرعه

امام زاده حسن

امام زاده حسن منسوب به امام محمد باقر، دارای بقعه ای کوچک و فاقد تزیینات در روستای زیاران است. بنای این امام زاده داخل بافت روستا قرار دارد و دارای گنبدی آجری و بازسازی شده است.

امام زاده حسن

قدمت: نامشخص

شماره ثبت: ...

آییک ، روستای زیاران

امام زاده حلیمه خاتون

این بقعه بین روستای کههان و توداران بر روی تپه ای کوچک با سنگ و گل بنا شده است. گنبد این بقعه با آجرنما است و دارای ایوانی ۳×۴ است که با دری چوبی به حرم متصل می شود. درب ورودی به سمت شمال است. حرم از داخل هشت ضلعی بوده و دارای چند گنجه است. ضریح با پارچه های سبز پوشانده شده است. با توجه به زیارت نامه چوبی که در بقعه یافت شده، در این بقعه دو نفر به نام های سلیمه خاتون و حلیمه خاتون دفن شده اند.

امام زاده حلیمه خاتون

قدمت: نامشخص

شماره ثبت: ...

آبیک، روستای کههان، توداران

امام زاده سبزپوش

در بالای کوه سبزه پوشان که از کوه‌های معروف آبیک است، بنایی کوچک به صورت یک اتاق آجری با گنبد کاشی قرار دارد که به بقعه سبزه پوشان معروف است. بنا به گفته روستاییان ۴ امام زاده در بالای کوه سبزه پوشان دفن شده اند. این بنا ساده و فاقد تزیینات معماری است. تاریخ ساخت بنا دقیقاً مشخص نیست.

امام زاده سبزه پوش

قدمت : نامشخص

شماره ثبت:...

آبیک ، روستای حاجی آباد

امام زاده صالح

این بنا در روستای مورآباد از توابع شهرستان آبیک قرار دارد. بنا به صورت مربعی و در یک طبقه ساخته شده است. معماری بنا دچار دخل و تصرفات بسیاری شده و گنبد جدیدی نیز روی بنا ساخته شده است. دیواره های اصلی بنای قدیمی از خشت و آجر ساخته شده و تزیینات معماری در بنا مشاهده نمی شود. گفته می شود که این امام زاده از نوادگان امام رضا (ع) است.

امام زاده صالح

قدمت: قاجار

شماره ثبت: ۱۲۸۹۱

آبیک، شمال روستای مورآباد

امام زاده علی النقی

امام زاده علی النقی در روستای زرجه بستان از توابع آبیک قرار دارد. این بنا دارای پلان چهار ضلعی بوده و از هر طرف به یک ایوان متصل است که هر کدام از این ایوانها به سه طاق نما منتهی می گردد. در بالای بنا، گنبدی تقریباً به شکل نار قرار گرفته که دارای روکش فلزی می باشد. تنها تزیینات بنا کتیبه کاشی کاری شده ای است که در ضلع شرقی بنا در بالای طاق نمای وسط قرار گرفته که نام امام زاده بر آن نقش بسته است. بنا از آجر ساخته شده و آجرکاری آن بسیار ساده است. در ضلع جنوبی بنا از طاق نمای وسطی ایوانی قرار دارد که با تیر آهن و آجر کار شده است. قدمت بنا با توجه به معماری جدید آن قابل تخمین نمی باشد.

امام زاده علی النقی

قدمت: نامشخص

شماره ثبت:...

آبیک ، روستای زرجه بستان

امام زاده علی بن عون

بنای مقبره امام زاده علی که اهالی وی را فرزند عون بن علی و نوه امام علی (ع) می‌دانند در روستای شکرنا ب قرار دارد. بنای بقعه هشت ضلعی و دارای طول تقریبی هر ضلع ۷/۸۰ متر است. داخل حرم نیز به شکل هشت ضلعی است و روی هر ضلع آن طاق نمایی دیده می‌شود. گنبد رک ترک دار آجری بر روی مرقد امام زاده قرار گرفته است. ورودی حرم در شمال بقعه قرار دارد و بالای سر در ورودی حرم امام زاده بر روی سنگ، کتیبه ای وجود دارد که تاریخ بنای بقعه را سال ۸۸۴ ه.ق مربوط به دوره ایلخانی نشان می‌دهد. نام سازنده بقعه در کتیبه مزبور درویش نورالدین ذکر شده است. بنا در دوران قاجار بازسازی شده است.

امام زاده علی بن عون

قدمت: ایلخانی

شماره ثبت: ۱۹۳۸

آبیک، روستای شکرنا ب

امام زاده فضل علی

بنایی کوچک و مرمت شده و دارای یک گنبد مخروطی و ضریحی چوبی است. بنا دارای چند اتاق تو در تو و فاقد تزئینات معماری است. این امام زاده در خارج روستا و در بلندی مشرف به روستا و در کنار آرامستان قرار دارد. بنای اولیه مدور بوده و پس از بازسازی دچار الحاقاتی شده است. این امام زاده منسوب به امام موسی کاظم است.

امام زاده فضل علی

قدمت : نامشخص

شماره ثبت:...

آبیک ، روستای خوزنان

شهرستان آوج

امام زاده اسماعیل

این امام زاده در میان گورستان روستای منصور شهرستان آوج قرار دارد. بنای امام زاده دارای پلان مربع شکل و گنبد دو پوش و با نقوش گره بندی تزیین شده است. معماری بنا مشابه معماری صفویه است.

امام زاده اسماعیل

قدمت: صفوی

شماره ثبت: ۵۴۸۲

آوج، روستای منصور

امام زاده عبدالقهار

هفت امام زاده از جمله امام زاده عبدالقهار در این روستا قرار دارند. سایر امام زاده ها فاقد نام و شجره نامه هستند. بنای امام زادگان در دل روستا و بر شیب نسبتاً تندی قرار دارد و محوطه ای محصور و دارای بستر سنگی است. در داخل محوطه امام زاده عبدالقهار بنای چهار امام زاده دیگر قرار گرفته و بنای دو امام زاده دیگر نیز بیرون از محوطه و در حاشیه شمالی روستا قرار دارد. بناها از سنگ و آجر ساخته شده و داخل آن با گچ اندود شده است. دیوارها فاقد تزیینات اند.

امام زاده عبدالقهار

قدمت: قاجاریه

شماره ثبت: ۳۰۱۲۴

اوج، روستای کلنجین

امام زاده علاء الدین

بنای این امام زاده در روستایی به همین نام در فاصله ۳۰ کیلومتری شهر أوج قرار دارد. طبق نسب نامه ای که در صحن امام زاده نصب شده است، علاء الدین از نوادگان امام جعفر صادق (ع) است و بنای امام زاده با توجه به معماری بنا و شکل گنبد، متعلق به دوره صفوی است. آجر کاری و تزیینات طاقبندی زیر قوس گنبد دیده می شود.

امام زاده علاء الدین

قدمت: صفوی

شماره ثبت: ۲۱۳۹

أوج، روستای علاء الدین

امام زاده محمد طاهر

آرامگاه این امام زاده در شهر آوج قرار دارد و بنایی است که پس از زلزله سال ۱۳۴۰ هجری شمسی تعمیرات کلی یافته و اتاق‌ها و تالارها در اطراف آن اضافه شده است، به نحوی که در حال حاضر بنایی نوساز به نظر می‌رسد ولی بخش اصلی بنای امام زاده به قرون گذشته مربوط است. در بالای در ورودی بقعه بر روی قطعه سنگی، کتیبه‌ای حکاکی شده است که تاریخ مرمت دوباره بنا را سال ۱۱۰۹ هجری قمری نشان می‌دهد. طرح بنا از خارج به صورت چهارضلعی است.

امام زاده محمدطاهر

قدمت: نامشخص

شماره ثبت: ۳۰۱۲۴

شهر آوج

شهرستان البرز

امام زاده ظهیر

این امام زاده از فرزندان منسوب به امام موسی ابن جعفر(ع) است که در بیرون از روستای قدیم آباد و در میان باغات اطراف این روستا واقع شده است. این امام زاده در کنار یکی از تپه های تاریخی شناخته شده قرار دارد. بنای امام زاده جدید است.

امام زاده ظهیر

قدمت: صفوی

شماره ثبت: ...

شهرستان البرز، قدیم آباد

مسجد الوند قدیم

مسجد الوند قدیم از آثار دوره فتحعلی شاه قاجار است که در بافت تاریخی الوند میان میدانگاه قرار دارد. مسجد دارای دو ردیف طاق نمای آجری و ستون آجری از جهت شرقی به غربی است. این مسجد فاقد گنبد است و تزییناتی در آن مشاهده نمی شود. مراسم تشییع گذاری به هنگام استقبال از ماه محرم در این مسجد برگزار می شود.

مسجد الوند

قدمت: قاجار

شماره ثبت: ۵۴۷۸

شهرستان البرز، بافت قدیمی

شهر الوند

شهرستان بومین زهرا

امام زاده علی اکبر

وی فرزند امام موسی بن جعفر(ع) است. بنا در ضلع شمال شهر سگزآباد و در نزدیکی جاده بوئین زهرا به دانسفهان قرار گرفته است. پلان بنای امام زاده مربع مستطیل و در یک طبقه به شیوه معماری چهارطاقی است که در جانب شرقی و غربی، دو فضا به عنوان حسینیه ساخته شده است. پوشش تمامی فضاهای داخلی بنا طاقی شکل و زیر گنبد اصلی رسمی بندی شده است. عمده مصالح به کار رفته در جزرها و طاقها آجر است که دیوارهای بیرونی با سیمان و داخل بنا با گچ پوشیده و زیر گنبد را با رنگ سفید رنگ آمیزی کرده‌اند. از کاشی نیز در داخل بنا استفاده شده است. وجود رسمی بندی در زیر گنبد اصلی و نوشته‌هایی روی کاشی دور پاکار گنبد از تزئینات اصلی بنا به شمار می رود. باتوجه به سبک معماری، باید آن را به دوره قاجار نسبت داد.

امام زاده علی اکبر

قدمت: قاجاریه

شماره ثبت: ۱۲۸۹۴

بوئین زهرا، سگزآباد

امام زاده محمدباقر

این بنا در جنوب روستای رودک و در میان باغات واقع شده است. پلان بنای امام زاده مربع در ابعاد ۵ × ۵ متر و در یک طبقه به شیوه معماری چهارطاقی است. داخل بنا هشت طاقنما و چهار طاقچه طراحی شده و چهار پنجره به سمت بیرون تعبیه نموده اند. از جمله تزئینات بنا، رسمی بندی در زیر گنبد امام زاده است که از نوع قوس تیزه دار به شمار می رود. بنای امام زاده دارای سازه سنتی با دیوار باربر بوده و پوشش سقف آن گنبدی است. مصالح به کار رفته در جزرها ترکیبی از سنگ در کرسی چینی و آجر در دیواره ها است. در طاقنما نیز از آجر استفاده شده است. نمای داخلی با گچ سفید کاری شده و در حال حاضر با رنگ سبز پوشانده شده است. شکل گیری بنا به صورت دقیق مشخص نیست اما باتوجه به سبک معماری باید آن را به دوره قاجار نسبت داد.

امام زاده محمدباقر

قدمت: قاجاریه

شماره ثبت: ۱۲۸۹۳

بوئین زهرا، روستای رودک

امام زاده منورخاتون

این امام زاده در فاصله ۲ کیلومتری جنوب شهر دانسفهان و در شمال جاده آسفالته دانسفهان به یزن واقع شده است. پلان بنا به صورت مربع در ابعاد ۴۰×۳۵ متر می باشد و دارای گنبدی به شکل جناغی از جنس استیل و دوگلدسته و ضریحی فلزی از نقره و آب طلا است. امام زاده منور خاتون از فرزندان موسی بن جعفر (ع) می باشد.

امام زاده منورخاتون

قدمت: نامشخص

شماره ثبت: ...

بوئین زهرا، دانسفهان

مسجد طزرک

این بنا در محوطه تاریخی روستای طزرک قرار گرفته که قبلاً محل سکونت مردم بوده و بر اثر زلزله سال ۱۳۴۱ متروکه شده است. پلان بنا مربع و دارای طاق نماهایی در دیوارهای اصلی و محراب ساده به سمت جنوب می باشد. سقف بنا با گنبد پوشیده شده است. مصالح به کار رفته در بنا آجر با ملات گل داخل بنا و سپس اندود گل، گچ و خاک و در قسمت بیرونی بنا با اندود کاه و گل پوشیده شده است. بنا فاقد هرگونه تزئینات است.

مسجد طزرک

قدمت: قاجار

شماره ثبت: ۳۱۶۹۳

بوین زهرا، روستای طزرک

شهرستان تاکستان

امام زاده زرلان

بنای این امام زاده در نزدیکی روستای نرجه و ۶ کیلومتری شهر تاکستان قرار دارد. پلان آن چهار گوش است که گوشه‌های آن از خارج به صورت هلال در آمده اند، به طوری که در چهار طرف بنا چهار دیوار هلالی ساخته‌اند. در داخل این امام زاده هیچ گونه نوشته و کتیبه ای وجود ندارد ولی آنچه جالب است نحوه ساختمان بخش پایین و شیوه گنبد سازی آن است که در نوع خود از طرح‌های جالب توجه در منطقه قزوین به شمار می رود.

امام زاده زرلان

قدمت: نامشخص

شماره ثبت: -

تاکستان ، نرجه

امام زاده صالح و سلیمان

آرامگاه این امام زادگان، در انتهای شهر خرمدشت در شهرستان تاکستان تاکستان در ۵۶ کیلومتری جاده قزوین- همدان قرار دارد. این دو بنا در نزدیکی یکدیگر قرار دارند و یک اتاق مستطیل شکل آن دو را به هم متصل ساخته است. طرح بنای هردو امام زاده مدور است و قطر قسمت پایین آن ها کمی از بالای بنا بیشتر است. این اختلاف در بنای امام زاده صالح نمایان تر از بنای امام زاده سلیمان است. با مقایسه این دو بنا با یکدیگر می توان گفت که بنای امام زاده صالح دارای قدمت بیشتری است. دو بنای مزبور با توجه به وضع سرداب ها به آثار قرن ششم شباهت دارد، با این تفاوت که نقشه آن ها مانند برج های قرن های چهارم و پنجم شمال ایران است. آجر کاری این دو بنا با وجود سادگی از یک شیوه تکامل یافته معماری بهره مند است.

امام زاده صالح	امام زاده سلیمان
قرن ۵ و ۴ هجری	قرن اولیه اسلامی
شماره ثبت: ۵۴۸۰	۵۴۸۶
تاکستان، شهر خرمدشت	

امام زاده عبدالله

قسمت اصلی این بنا عبارت از یک هشت ضلعی است که بر روی آن قسمت گردنی گنبد با ارتفاع ۳ متر و محیط ۱۸/۴۵ متر ساخته شده و گنبدی مخروطی با ارتفاع ۷/۵ متر بر فراز آن برپا گشته است. این بنا در کنار روستای فارسجین قرار دارد و از آثار به جای مانده از قرن ششم هجری می باشد.

امام زاده عبدالله

قدمت: قرن ششم هجری

شماره ثبت: ۲۱۷۸

تاکستان ، روستای فارسجین

امام زاده علی اصغر

بنای امام زاده هفت صندوق که از گذشته به نام امام زاده علی اصغر شناخته می‌شده، در میان گورستان روستای هفت صندوق از توابع شهر ضیاء آباد قرار دارد. بنا مستطیل شکل و دارای حرمی مربع شکل است که در جلوی آن ایوان ورودی به همراه دو فضای کوچک جانبی قرار گرفته است. نماهای شرقی و غربی بنا هر یک دارای قاب بندی و چهار طاق نماست. ضلع شمالی آن سه طاق نما دارد و گنبد بنا دوپوش و بدون کاشی کاری است و توسط تیرهای چوبی مهار شده است. تزیینات بنا در داخل شامل رنگ آمیزی، رسمی بندی و در خارج به صورت طرح های ساده آجر کاری در میان طاق نماها و ورودی های فضاهای جانبی ایوان است. این بنا با توجه به معماری خاص آن به دوره قاجار تعلق دارد.

امام زاده علی اصغر

قدمت : قاجار

شماره ثبت: ۳۰۲۲

تاکستان ، روستای هفت صندوق

امام زاده کمال

بنای امام زاده کمال (ع) فرزند امام موسی کاظم (ع) به شکل شش ضلعی است و در حاشیه شهر ضیاء آباد از توابع شهرستان تاکستان قرار دارد. بنا شامل سه بخش است و دو بخش الحاقی آن کاملاً نوساز و فاقد ارزش معماری است. شکل داخلی بنا نیز شش ضلعی و دارای نازک کاری است. گنبد امام زاده از نوع دوپوش رگ و بنا دارای تزئینات آجرکاری در میان طاق نماهای اضلاع خارجی است و در گوشه سازی های داخل آن نقوش گل و بوته مشاهده می شود. بنای امام زاده کمال از آثار قرن نهم هـ.ق و طرح آن در منطقه بی نظیر است.

امام زاده کمال

قدمت: قرن ۹ هجری

شماره ثبت: ۲۱۷۹

تاکستان ، شهر ضیاء آباد

امام زاده ولی

بنای امام زاده ولی بر روی صدفه طبیعی سنگی نسبتاً کوتاهی قرار دارد. ازاره بنا با قطعه سنگ های قهوه ای در دو ردیف تا ارتفاع ۱/۱۰ متر ساخته شده و بقیه را با آجرهای ساده بالا برده و در سه دیواره بیرونی آن طاق نماهایی به وجود آورده اند. بر روی مکعب مزبور گنبد بنا قرار گرفته که در قسمت پایین به صورت استوانه ای با ارتفاع ۲/۳۰ متر است و پس از قطاربندی ساده ای که به کمک دو رج آجر ایجاد شده، بخش اصلی گنبد شکل گرفته است. این بنا از آثار دوره ایلخانی است و او را از احفاد امام موسی کاظم (ع) می دانند.

امام زاده ولی

قدمت: ایلخانی

شماره ثبت: ۲۶۲۱

تاکستان ، شهر ضیاء آباد

بقعه پیر

بنای بقعه به شکل مربع مستطیل است و پوشش گنبدی آن به وسیله چهار سه کنج بر روی نقشه مربع مستطیل سوار شده است. این بنا در نهایت سادگی شیوه معماری استواری دارد و از استحکام و زیبایی آجرکاری های دوره های سلجوقی بهره مند است. این آجرکاری ها در نمای ورودی و نیز در قسمت داخلی هشت وجهی زیر گنبد به خوبی نمایان است. در این قسمت نگاره هایی به شکل صلیب شکسته و تکه های کوچک گچبری مشاهده می شود. با توجه به سفال هایی که به هنگام حفاری نقشه اصلی بنا از این مکان به دست آمده و نوع معماری و مصالح به کار رفته در آن می توان این بنا را متعلق به دوره سلجوقی دانست.

بقعه پیر

قدمت: سلجوقی

شماره ثبت: ۱۲۸۹۲

تاکستان

مسجد گنبدی

این مسجد به زبان محلی، مسجد قنبتی یا گنبدی مچد خوانده می شود و در نزدیکی تپه تاریخی اسفرورین و در بافت تاریخی شهر واقع شده است. با توجه سبک معماری و نوع مصالح به کار رفته، قدمت آن مربوط به اوایل دوره قاجار است. این بنا ساده و دارای ۶ گنبد است.

مسجد گنبدی

قدمت: قاجار

شماره ثبت: ۳۲۲۷۲

تاکستان ، اسفرورین

آیین ها و هنرهای وابسته
به گردشگری مذهبی

قدمگاه ها، خندوها و مناطق نظر کرده

قدمگاه ها مکانهایی هستند که معمولاً با سنگ نظر کرده شناخته می شوند. تخته سنگهایی هستند که بر روی آنها نقش پای انسان یا اسب دیده می شود و به اعتقاد اهالی، آن جای پای امام اول شیعیان و یا جای سم اسب ایشان است. در برخی روستاها مانند صابین کلایه و ملاکلایه در الموت، این سنگها همچنان موجود است ولی بسیاری از آنها از دست رفته اند و تنها محل قدمگاه به عنوان محلی متبرک شناخته می شود. در ضلع غربی ایوان نیاق نیز تخته سنگی بوده که به آن دُلْدُل می گفتند و نقش روی آن را منسوب به اسب امام حسین (ع) می دانستند. تا چند دهه گذشته در مسجد پنجه علی واقع در خیابان پیغمبریه قزوین قطعه سنگی بود که مردم اعتقاد داشتند نقش پنجه امام علی (ع) است و وجه تسمیه این مسجد نیز برگرفته از همان است. همچنین در مقصوره خمارتاشی مسجدجامع عتیق قزوین نیز سنگی بوده که آن را نظر کرده می دانستند.

طبق اعتقادات گذشته، خندو به مکانی گفته می شود که وقتی به حالت درازکش در آنجا قرار گیرند، اگر حاجت و نیاز شخص برآورده شود، خود به خود به سمتی که حاجت اوست غلت خواهد خورد. مثلاً اگر کسی آرزوی زیارت مشهد دارد، اگر در خندو بخوابد به سمتی که مشهد است غلت می خورد و اعتقاد بر این بوده که اگر کسی جلوی حرکت او را نگیرد به حرکت خود ادامه خواهد داد. در استان قزوین دو خندوی معروف وجود داشته است: خندوی روستای نیاق و خندوی روستای کهک تاکستان.

در استان قزوین برخی چشمه ها را نظر کرده معصومین (ع) و در نتیجه شفابخش می دانند. از آن جمله می توان به چشمه علی در روستای ارتش آباد در شهرستان آوج و چشمه آب معدنی روستای بُلکان در الموت غربی اشاره کرد. در منطقه آب گرم روستای یله گنبد غاری وجود دارد که به نام چهل دختر معروف است. در دهانه غار گهواره های کوچکی دیده می شود که به دیواره غار آویخته شده اند و اعتقاد اهالی بر آن است که اگر زنی که باردار نمی شود به این غار رفته و گهواره ای را به دیوار غار آویزان کند، در آینده نزدیک صاحب فرزند خواهد شد.

برخی آیینها، مراسم و هنرهای سنتی مرتبط با اعتقادات مذهبی در این بخش شرح داده شده است. موارد مطرح شده به عنوان آثار ناملموس شناخته می شوند و اکثراً به ثبت ملی رسیده اند. بسیاری از درختان نظر کرده نیز به عنوان اثر طبیعی ثبت ملی شده اند.

آیین نذری مقبره ولدآبادی

شماره ثبت: ۵۳۳

مقبره ولد آبادی در بهشت حسینی قزوین در ضلع جنوبی امام زاده حسین واقع شده است. در آنجا سنگ قبری متعلق به سید محمد ولد آبادی دیده می شود که نزد مردم دارای احترام است.

نذر نان و ماست در شب جمعه ها و پخش آن در سر مزار آن بزرگوار به عنوان آیین ولدآبادی شناخته می شود. از عجایب مقبره ی شیخ محمد آن است که دو بار برای آن سقف و گنبد کوچکی ساخته اند و هر دو بار سقف و گنبد پس از مدت کوتاهی فرو ریخته است. مردم قزوین بر این باورند که شیخ دوست دارد بی واسطه چشم به آسمان و ستاره ها بدوزد و با خدای خود صحبت کند.

پنجاه بدر

شماره ثبت: ۱۸۵

هر ساله بعد از ظهر روز نوزدهم اردیبهشت ماه، پنجاهمین روز سال، مردم قزوین به مصالای شهر می روند. این مصلا در میان باغ های جنوب شرقی شهر قرار دارد. در گذشته در این مکان، یک آب انبار و یک مسجد وجود داشت که امروزه تنها بخشی از آب انبار آن به جای مانده است. خانواده ها در باغات اطراف این آب انبار می نشینند و بعد از خوردن غذا و تنقلات، بزرگترها و اغلب زنان، مشغول خواندن نماز باران می شوند.

سمنوپزان

شماره ثبت: ۱۸۷

سمنو و شیرینی بی شکر افزوده‌اش نشان از توجه و عنایت فاطمه زهرا (س) است به زنانی که نیت پخت و یا آرزویی در سر داشته‌اند. در حقیقت در این دوران، فاطمه زهرا (س) هموکه مهریه اش، آب‌های زمین است و شیرینی سمنو از اثر انگشت اوست، اگر لطف و مهربانی‌اش شامل حال زنان حاضر شود و آن‌ها در آینده ای نزدیک به آرزوهایشان برسند، این اثر انگشت را بر دیگ خواهند دید. سمنو را یا در اسفندماه به نیت نوروز و یا در خرداد ماه می‌پزند. سمنویی که در خرداد ماه پخته می‌شود باید با آب نیسان عمل آید. برای بدست آوردن آب باران نیسان (بارانی که از دهم خرداد ماه تا آخر خرداد ماه می‌بارد)، پس از اینکه مدتی باران آمد و گرد و خاک هوا و آلودگی آب ناودانها تمام شد ظرف پاکی را در زیر ناودان می‌گذارند تا آب بام در آن گرد آید. اگر باران زود بند آید و ظرف پر نشود و آب به اندازه کافی به دست نیاید ناچار صبر می‌کنند تا باران نیسان دیگری ببارد. خواندن زیارت نامه حضرت زهرا(س) و دعای توسل بر شکوه و معنویت این سنت می‌افزاید. مردم عقیده دارند سمنو به نظر افراد بسیار حساس است و باید از هر نظر بدی مصون بماند.

سوگواری زنانہ در حسینہ آقا سید جمال

شماره ثبت : ۶۵۸

این حسینہ محل تجمع زنان قزوینی از ابتدای ماه محرم تا ۱۲ محرم می باشد و در آن تمامی امور از جمله سوگواری، نوحه خوانی، پذیرایی و ... توسط بانوان انجام می شود.

تنها بانوان در این سوگواری شرکت می کنند و از صبح تا هنگام غروب ادامه دارد. تمامی امور مراسم این هیئت توسط بانوان انجام می گردد و از نقاط دیگر شهر در قالب هیئت به این حسینہ می آیند. این اتفاق مداوم انجام می گیرد، به این معنی که هیئات وارد حسینہ شده و پس از مدتی سوگواری از آنجا خارج شده تا فضا برای دیگر هیئت ها فراهم گردد. بانوان نذوراتی با خود به حسینہ می آورند که شامل قند و چای و استکان و نعلبکی است. پذیرایی در این حسینہ فقط چای و قند و خرما است.

سوم امام (دوازدهم محرم)

شماره ثبت : ۷۰

به گواهی مورخان، واقعه عاشورا در نزدیکی محل طایفه بنی اسد اتفاق افتاد و پس از شهادت امام حسین(ع)، یزید مردان این طایفه را از حمل جنازه ها منع کرده بود؛ تا اینکه زنان طایفه « بنی اسد» جمع شدند و به تدفین جنازه ها پرداختند. این واقعه در روز دوازدهم ماه محرم اتفاق افتاد و به همین دلیل زنان قزوینی هر سال در این روز جمع می شوند، عده ای بیل و کلنگ به دست می گیرند و عده ای دیگر پیکرهای پارچه ای بدون سر را بر دوش گرفته و در شهر می چرخند و به سینه زنی و نوحه خوانی می پردازند. این مراسم به ثبت ملی رسیده است.

شبیہ خوانی و تعزیه

تعزیه و شبیه‌خوانی وقایع کربلا جزء آئین‌های قدیمی ایرانیان و سنت‌های حسنه‌ای بوده که نقش به‌سزایی در آشنایی و ارتباط مردم با قهرمانان کربلا و وقایع آن داشته است. تعزیه در روستای حصار خروان از سنت‌های قدیمی است. تعزیه در این روستا با کمک خیران و به منظور ترویج و اشاعه فرهنگ تعزیه‌خوانی اجرا می‌شود. همچنین در روستاهای زرجه بستان و چناسک از توابع شهرستان آبیک، تعزیه خوانی با آداب ویژه‌ای برگزار می‌گردد. این آیین به صورت یک پرونده همراه با سایر استانها برای کل کشور به ثبت ملی رسیده است.

شورگرفتن پای چنار خونبار زرآباد

شماره ثبت : ۶۶۰

سحرگاه روز عاشورا، مردم سوگوار در امام زاده علی اصغر روستای زرآباد، دور درخت چناری که در حیاط امام زاده قرار دارد، جمع می‌شوند و به خواندن مرثیه و عزاداری می‌پردازند. در این زمان، صمغ قرمز رنگی از برخی شاخه‌های درخت چنار حیاط امام زاده به آرامی شروع به تراوش می‌کند و زمانی است که عزاداری به اوج خود می‌رسد که به آن شور گفته می‌شود.

طبق گردانی

شماره ثبت: ۱۹۱۴

طبق شیئی است استوانه ای شکل، آینه کاری شده و چوبی که بوسیله اشیاءمختلفی مانند پر، چراغهای رنگی و مانند آنها تزئین می گردد. در گذشته بدنه طبق ها را از گچ به شکل یک تکه می ساختند ولی طبقهای امروزی چوبی و عمدتا دو تکه هستند که به یکدیگر چفت می شوند. وزن طبق حدود ۸۰ کیلو گرم است و در ایام سوگواری عده ای از افراد که به طبق کش معروف هستند، اقدام به حمل آن می کنند.

آنها ابتدا پارچه ای لوله شده را که در گویش محلی به آن گل گلی می گویند، روی سر خود قرار می دهند، سپس اطرافیان طبق را بلند کرده و بر روی سر او می گذارند. درشبهای هشتم، نهم ودهم محرم و شب بیست و هشتم صفر برخی از دسته های عزاداری اقدام به حمل طبق می کنند.

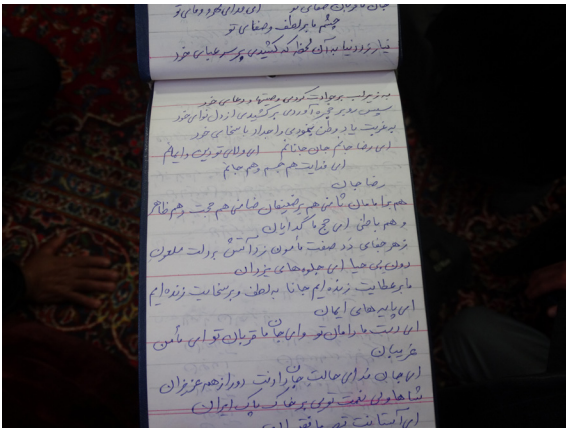
مسیرهای طبق کشی در قزوین عبارتند از: در شب هشتم محرم حرکت تمامی دسته ها به سمت امام زاده علی، در شب نهم محرم (شب تاسوعا) حرکت تمامی دسته ها به سمت امام زاده سلطان سید محمد، در شب دهم محرم (شب عاشورا) حرکت تمامی دسته ها به سمت امام زاده حسین و در شب ۲۸ صفر حرکت تمامی دسته ها به سمت امام زاده حسین.

علامت کشی

شماره ثبت: ۱۴۶۸

علامت کشی یا علم گردانی از آیینهای ثابت دسته های عزاداری در شهر قزوین است که طی آن جوانان دسته به نوبت اقدام به حمل سازه ای فولادی می کنند که دارای اجزاء مختلفی است. هر سازه از نظر مردم دارای معنای خاص بوده و با واقعه کربلا به صورت مستقیم یا نمادین در ارتباط است. مسیرها و آداب این آیین مشخص و ثابت است. از آنجا که علامت سنگین و جاگیر است، هر سال بعد از انجام مراسم سوگواری، قطعات علامت را از یکدیگر باز کرده و در جای امن نگهداری و چند روز قبل از آغاز ماه محرم اقدام به بستن علامت می کنند. در روزی که بناست علامت بسته شود اعضا همگی باید وضو داشته باشند و با ذکر صلوات اقدام به بستن علامت می کنند. سپس آن را با عناصری همچون شال، ترمه، پارچه های رنگی و پره های بزرگ رنگی تزیین می نمایند.

نوحه خوانی دستگاهی قزوین

شماره ثبت: ۲۰۵۶

دستگاه به بخشی از نوحه گفته می شود که تعداد ارکان شعر در آن روندی متغیر دارد. این روند یا افزایشی است یا کاهش. به تبع این تغییر، روند سینه زنی عزاداران نیز تغییر خواهد کرد. انواع دستگاه در نوحه عبارتند از: دستگاه ساده، دستگاه پاره دار، دستگاه دوتایی، دستگاه معکوس، دستگاه تکه تکه و دستگاه ناقص.

در برخی از هیئت های عزاداری نوحه هایی اجرا می شود که دارای وزن و ریتم های متنوع است. تعویض ریتم با کلماتی خاص اجرا می شود که بین نوحه خوان و سینه زنان مانند رمز است و سینه زن با شنیدن آن ریتم را عوض می کند. تنوع ریتم در این نوحه ها بسیار است و گاهی نوحه ای با شانزده ضرب اجرا می شود. این شیوه نوحه خوانی تنها در چند مسجد قزوین مانند مسجد لعل، مسجد آقا، مسجد آقا معصوم، مسجد طاق بهلول و مسجد سرگل برگزار می شود.

آب آهنگری

از گذشته شغل آهنگری از قداست خاصی برخوردار بوده و این شغل را میراث پیامبران می دانستند. در کارگاه های قدیم آهنگری، ظرف آبی بوده که وقتی آهن از کوره بیرون می آمد، آن را داخل این آب می کردند و اصطلاحاً آهن آبدیده می شده و اعتقاد بر این بوده که این آب خاصیت شفادهی داشته و در درمان بیماری ها موثر بوده است، به طوری که در گذشته کارگاه های آهنگری از اماکن متبرک به شمار می آمده است.

شیلان کشی

به هنگام بروز بیماری های همه گیر و یا ایجاد مشکلات در کل روستا، روستاییان در برخی مناطق استان اقدام به مراسم شیلان کشی می نمایند. مردم در یک فضای عمومی اقدام به پخت آش کرده و مواد لازم برای پخت آن توسط اهالی و به صورت عمومی تهیه می گردد و پس از پخت، آن را بین همه تقسیم می کنند.

تشت گذاری و آیین مافی

شماره ثبت: ۶۶۱ و ۶۶۲

مراسم تشت گذاری در آغاز ماه محرم و آئین مافی در صبح روز عاشورا از مراسم سنتی استان به ویژه در شهرستانهای آبیک و البرز است. این دو آئین در سال ۱۳۹۱ به ثبت ملی رسیده اند.

در آیین تشت گذاری، عزاداران و سوگواران امام حسین(ع)، تشتی را که داخل آن مقداری آب قرار دارد به نشانه تشنگی امام حسین (ع) و یارانش در صحرای کربلا به روی دست گرفته و با نوحه سرایی در اطراف آن، مراسم عزاداری ماه محرم و پوشیدن لباس های سیاه را آغاز می کنند.

آیین مافی از سابقه ای ۳۰۰ ساله برخوردار است و همه ساله و به یاد حرکت کاروان امام حسین (ع) و یاران آن حضرت از مدینه به سمت کربلا برگزار می شود. عزاداران حسینی در این مراسم، صبح روز عاشورای حسینی و پیش از طلوع آفتاب، با حمل یک خیمه که با پارچه های نذری سبز و سیاه تزیین شده به سمت محل اجرای تعزیه خوانی حرکت می کنند.

درختان نظر کرده

درختان چنار که به حیات معنوی هویتی دو چندان داده اند در کنار بناهای متبرک منسوب به امام زادگان به بقاء خود ادامه می دهند. قداست درختان در بین مردم روستایی منطقه در جاودانگی و حیات آنان بی تأثیر نبوده است. تقریباً در هر روستا درخت نظر کرده، امام زاده، قدمگاه و یا جایگاهی برای عبادت وجود داشته است. درختان چنار، ارس و داغداغان (تادانه) نزد مردم از قداست برخوردارند. از نمونه های این درختان می توان به چنار خونبار زرآباد، ارس لطر، چنارهای جوینک، چنارهای دهک، چنار پروان، چنار فلار، تادانه پررود و مانند آنها اشاره کرد.

تادانه موشقین

روستای موشقین در الموت غربی دهستان رودبار شهرستان واقع شده است. قبل از ورود به روستا راهی خاکی به سمت آرامستان روستا وجود دارد و درخت در کنار مزارها و کنار جاده خاکی خودنمایی می کند. درخت زیبا و سالم و دارای تاجی شاداب و متقارن است. در کنار این درخت، درختی دیگر و تخته سنگی نیز قرار دارند و مجموعه اینها برای اهالی تقدس دارد. آثار دخیل به وفور روی درخت دیده می شود و تمام تنه را پوشانده است. درخت داغداغان که در زبان بومی تادانه یا ته دنه نامیده می شود، در الموت درختی نظر کرده است و در بسیاری از روستاهای منطقه الموت در کنار امام زادگان یا مساجد دیده می شود. این درخت حدود ۴۰۰ سال قدمت دارد. از دیگر درختان تادانه در الموت می توان به درخت روستای پررود واقع در حیاط امام زاده کنعان و درخت واقع در روستای شهرستان اشاره کرد.

شماره ثبت ۷۲۱

تاریخ ثبت: ۱۷/۱۲/۹۸

چنارهای رازمیان

چندین درخت چنار در شهر رازمیان مرکز بخش الموت غربی به ثبت رسیده است. درختان چنار امام زاده، چنارهای مسجد و چنار بزرگ رازمیان نزد مردم دارای احترام هستند. آثار دخیل روی درختان مشاهده می شود و برخی آیینها و مراسم مذهبی در کنار درختان برگزار می گردد.

چنار بزرگ رازمیان از بزرگترین چنارهای استان و تاج آن بسیار زیبا و متقارن است. چنار امام زاده نیز در کنار بقعه ای قرار دارد که محل عبادت و نذر و نیاز است ولی مشخصاتی برای صاحب بقعه وجود ندارد. مجموعه عبادتگاه و درخت نزد مردم دارای احترام هستند.

نام درخت	آدرس	شماره ثبت	تاریخ ثبت
چنار بزرگ رازمیان	الموت غربی - رازمیان	۴۸۰	۹۷/۸/۲۸
چنار امامزاده رازمیان	الموت غربی - رازمیان	۴۸۱	۹۷/۸/۲۸
چنارهای مسجد رازمیان	الموت غربی - رازمیان	۴۹۵	۹۷/۸/۲۸

چنار نارنده

این درخت در خارج روستای نارنده از توابع بخش کوهین واقع در شهرستان قزوین است. قبل از رسیدن به درخت، امام زاده کوچکی در پایین جاده به نام امام زاده ولیگرد مشاهده می شود. مجموعه درخت و امام زاده با این که از یکدیگر فاصله دارند، نزد مردم دارای احترام هستند و برخی مراسم آیینی در کنار این درخت برگزار می شود. دو چشمه نیز در کنار درخت جوشانند.

شماره ثبت : ۵۵۵

تاریخ ثبت: ۹۷/۱۲/۲۲

چنار سیردان

این درخت در داخل شهر سیردان مرکز بخش تارم سفلی واقع در شهرستان قزوین قرار دارد. این درخت نزد مردم دارای احترام است و در گذشته در کنار این درخت مراسم آیینی و عزاداری برگزار می شده است. آثار دخیل همچنان روی درخت قابل مشاهده است و دور آن را در حال حاضر محصور کرده اند. این درخت جنبه نمادین برای شهر سیردان دارد.

شماره ثبت: ۲۰۷

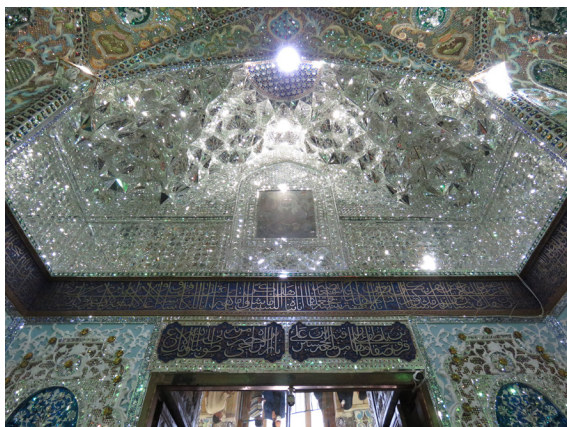
تاریخ ثبت: ۹۳/۸/۲۸

درختان نظر کرده که در فهرست آثار ملی ثبت شده اند :

ردیف	نام اثر	مکان اثر	شماره ثبت	تاریخ ثبت
۱	چنار خونبار زرآباد	الموت شرقی - روستای زرآباد	۱۲۷	۹۰/۱۰/۸
۲	ارس لطر	الموت غربی - روستای لطر	۲۰۶	۹۳/۸/۲۸
۳	چنار سیردان	تارم سفلی - شهر سیردان	۲۰۷	۹۳/۸/۲۸
۴	چنار باراجین	قزوین - روستای باراجین	۳۸۴	۹۵/۱۲/۲۵
۵	چنار کامان	الموت غربی - روستای کامان	۳۸۱	۹۵/۱۲/۲۵
۶	چنار قلاز	الموت غربی - روستای قلاز	۳۹۶	۹۶/۵/۱۷
۷	چنار پرچکوه	الموت غربی - روستای پرچکوه	۳۹۴	۹۶/۵/۱۷
۸	چنار یارود	الموت غربی - روستای یارود	۳۹۳	۹۶/۵/۱۷
۹	چنار شمس کلایه	الموت شرقی - شمس کلایه	۴۶۰	۹۶/۱۲/۶
۱۰	چنار قسطنین رود	الموت غربی - روستای قسطنین رود	۴۲۶	۹۶/۱۲/۶
۱۱	چنار بزرگ رازمیان	الموت غربی - رازمیان	۴۸۰	۹۷/۸/۲۸
۱۲	چنار باغ رازمیان	الموت غربی - رازمیان	۴۷۹	۹۷/۸/۲۸
۱۳	چنار امام زاده رازمیان	الموت غربی - رازمیان	۴۸۱	۹۷/۸/۲۸
۱۴	چنارهای مسجد رازمیان	الموت غربی - رازمیان	۴۹۵	۹۷/۸/۲۸
۱۵	چنارهای جوینک	الموت غربی - روستای جوینک	۵۱۵	۹۷/۱۱/۹
۱۶	داغداغان (تادانه) پررود	الموت غربی - روستای پررود	۵۱۲	۹۷/۱۱/۹
۱۷	مجموعه ارسهای تلاتر	الموت غربی - روستای تلاتر	۵۱۳	۹۷/۱۱/۹
۱۸	چنار زیاران	آبیک - روستای زیاران	۵۱۴	۹۷/۱۱/۹
۱۹	چنارهای فانفین	الموت غربی - روستای فانفین	۵۴۴	۹۷/۱۲/۲۲
۲۰	چنار پروان	اوج - روستای پروان	۵۵۷	۹۷/۱۲/۲۲
۲۱	چنار نارنده	بخش کوهین - روستای نارنده	۵۵۵	۹۷/۱۲/۲۲
۲۲	چنارهای دهک	الموت شرقی - روستای دهک	۶۰۲	۹۸/۶/۶
۲۳	چنار بوزلین	اقبال غربی - روستای بوزلین	۶۰۳	۹۸/۶/۶
۲۴	چنارهای آفتابدر	الموت شرقی - چنارهای آفتابدر	۷۲۲	۹۸/۱۲/۱۷
۲۵	چنار فیشان	الموت شرقی - چنار فیشان	۷۱۹	۹۸/۱۲/۱۷
۲۶	ارس شورستان	الموت شرقی - ارس شورستان	۷۲۳	۹۸/۱۲/۱۷
۲۷	داغداغان (تادانه) موشقین	الموت غربی - داغداغان موشقین	۷۲۱	۹۸/۱۲/۱۷
۲۸	چنار نصیرآباد	تارم سفلی - خندان - نصیرآباد	۷۸۲	۹۹/۱۱/۸

هستاد ملی صنایع دستی

آینه کاری

شماره ثبت: ۱۴۶۴

تلالوی نور در فضای آینه کاری شده آن چنان تاثیرگذار است که هویت هنری و تقدس آن را در ذهن هر بیننده ای موثر می سازد. در فضای آینه کاری شده، به دلیل انعکاس نور از زوایای مختلف، این تلالو ایجاد می شود و فضا به نظر نامنظم می آید، اما با حرکت در فضا، شخص در معرض بازتابش زوایای دیگر قرار می گیرد و با ترکیب تصاویر، نظم را در می یابد. امروزه فضای داخلی امام زادگان قزوین با آینه تزیین شده است که بر زیبایی معنوی و بصری می افزاید. بنا بر اسناد تاریخی هنر آینه کاری نخستین بار در بناهای تاریخی قزوین در دوران صفویه اجرا شده است.

زره بافی

شماره ثبت: ۱۸۸

باورها و اعتقادات دینی و مذهبی که در روح مردم استان جاری است، هنر زره بافی استان را منحصر به فرد و ویژه ساخته است. قزوین از جمله معدود مراکز زره بافی در کشور است. هنرمند با درهم بافتن مفتولهای فلزی حلقه ای شکل به تولید زره می پردازد. این هنر در راستای هنر نمایش و تئاتر و شبیه خوانی به کار می رود و به ثبت ملی رسیده است.

مقرنس کاری

شماره ثبت : ۴۵۰

این هنر از رشته های وابسته به معماری بوده و در زیبایی و شکوه ابنیه اسلامی نقش به سزایی دارد. مقرنس کاری یکی از عناصر تزئینی مهم در معماری به خصوص در مساجد و مقابر است. این عنصر معماری در عالم اسلام از اهمیت ویژه ای برخوردار بوده است، هم از نظر مواد به کار رفته و هم وسعت و تنوع. به همین دلیل بعضی آن را هنری تزئینی اسلامی می دانند. مقرنسه ها شباهت زیادی به لانه زنبور دارند. در بناها به شکل طبقاتی که روی هم ساخته شده، برای آرایش ساختمان و یا برای تبدیل تدریجی یک شکل هندسی به شکل دیگر استفاده می شود. مقرنسه هایی که بر اثر تغییر و تبدیل تدریجی شکل می گیرند را می توان از جمله ابزار موثر ساخت گنبد دانست.

نقاشی پشت شیشه

شماره ثبت: ۴۵۳

نقاشی پشت شیشه شیوه ای بسیار دشوار دارد، بدین ترتیب که نقاش می بایست نقش را به صورت معکوس اجرا کند. از آنجا که شیشه به کار رفته در این اسلوب به طور معمول نازک انتخاب می شده، نمونه های باقی مانده به نسبت اندک اند.

چون غالب نقاشی های پشت شیشه در تکایا، ساختمان امامزاده ها و دیگر اماکن مذهبی قرار داده می شدند و به گونه ای اجتناب ناپذیر، زیارت کنندگان تمایل به تبرک جستن از ساحت پیشوایان دین اسلام از طریق مس شمایل تصویر شده ایشان در قالب نقاشی های پشت شیشه داشتند، نقاش پشت شیشه مصرانه و به گونه ای خودآگاه از تصویر کردن مضامین مذهبی، خطوط قرآنی و اسامی ائمه اطهار بر روی شیشه اجتناب ورزیده و به شیوه ای معکوس بر پشت شیشه پرداخته است.

نمونه های بسیاری از نقاشی پشت شیشه در بناهای تاریخی قزوین به دست آمده است و در حال حاضر چند نفر در این رشته فعالیت دارند.

از جمله دیگر هنرهای مرتبط می توان به طبق سازی باکد ثبت ۴۴۹ و گچبری، کاربندی، رسمی بندی، ارسی سازی، آجرکاری، کاشی کاری و ... اشاره کرد.

مسیرهای داخل شهر

مسیرهای پیشنهادی گردشگری مذهبی
استان قزوین

مسیریک

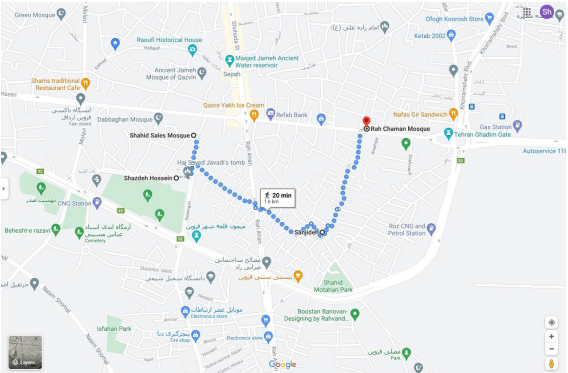
مبدأ: قزوین

مقصد: گشت شهری

زمان پیشنهادی سفر: تمام فصول

مدت به روز: نیمروزی

- ◆ مکان ها و شهرهای اصلی مسیر: امام زادگان و مساجد محدوده خیابان منتظری و بلوار جمهوری اسلامی، حد فاصل تهران قدیم و خیابان مولوی
- ◆ جاذبه های مذهبی مقصد: مسجد سنجیده، مسجد طاق بهلول، امام زاده حسین، مقبره شهید ثالث، مسجد راه چمان
- ◆ دیگر جاذبه های مسیر: میمون قلعه، آب انبار سردار بزرگ و دروازه تهران قدیم

مسیر دو

مسیر: قزوین

مبدأ: قزوین مقصد: گشت شهری

زمان پیشنهادی سفر: تمام فصول

مدت به روز: نیم روزی

نوع دسترسی: خیابان

◆ مکان ها و شهرهای اصلی مسیر: امام زادگان و مساجد محدوده خیابان مولوی جنوبی

و خیابان تبریز جنوبی، حد فاصل خیابان منتظری و شهید انصاری

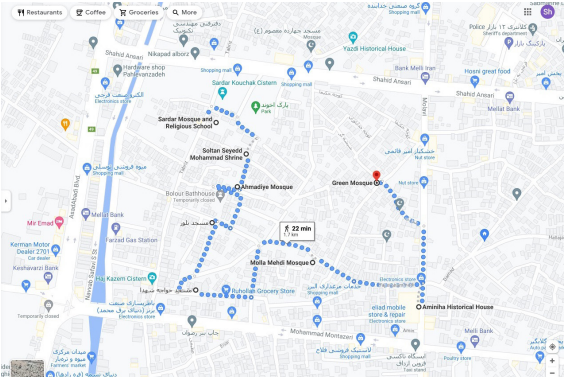
◆ جاذبه های مذهبی مقصد : مسجد ملامهدی، مسجد خواجه شهدا، مسجد سبز و

سقاخانه سبز، امام زاده سلطان سید محمد، مسجد و مدرسه سردار کوچک، مسجد بلور،

حسینیه امینی ها

◆ دیگر جاذبه های مسیر: آب انبار سردار کوچک، آب انبار حاج کاظم، مسجد و مدرسه

ابراهیمیه، خانه شهیدی، خانه محصص و حمام بلور

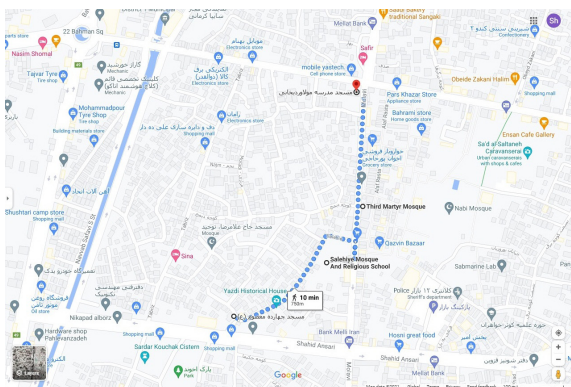
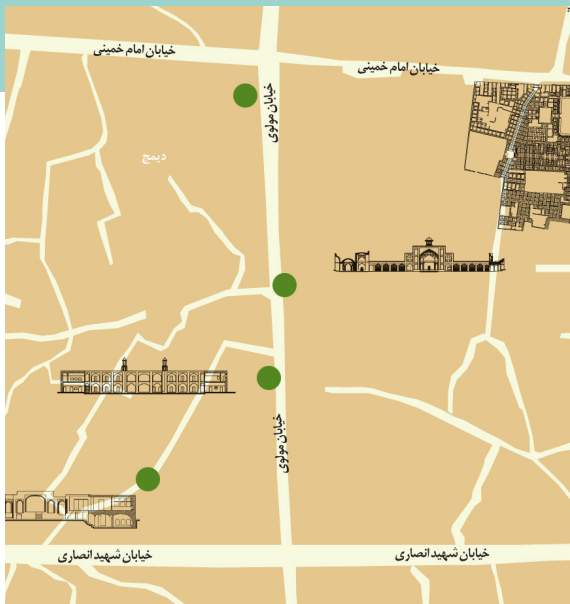

مسیر سه

مسیر: قزوین
مبدأ: قزوین مقصد: گشت شهری
زمان پیشنهادی سفر: تمام فصول
مدت به روز: نیم روزی
نوع دسترسی: خیابان

- ◆ مکان ها و شهرهای اصلی مسیر: امام زادگان و مساجد محدوده خیابان مولوی شمالی و خیابان تبریز شمالی، حد فاصل خیابان شهید انصاری و خیابان امام خمینی
- ◆ جاذبه های مذهبی مقصد : مسجد و مدرسه صالحیه، مسجد شهید ثالث، مسجد ۱۴ معصوم، مسجد و مدرسه مولوردیخان
- ◆ دیگر جاذبه های مسیر: خانه میریان زاده (یزدیها) و خانه زینلی

مسیر چهار

مسیر: قزوین مبدأ: قزوین

مقصد: گشت شهری

زمان پیشنهادی سفر: تمام فصول

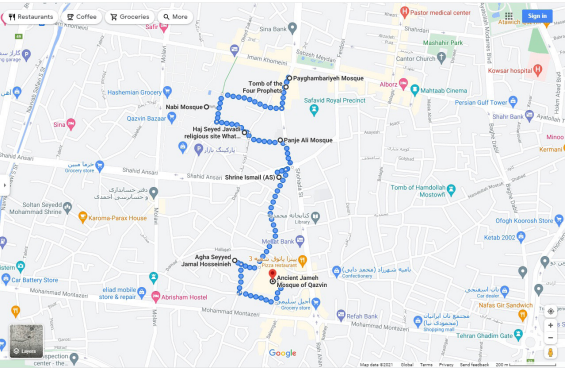
مدت به روز: نیم روزی

نوع دسترسی: خیابان

♦ مکان ها و شهرهای اصلی مسیر : امام زادگان و مساجد محدوده خیابان مولوی و خیابان هلال احمر و شهدا ، حد فاصله بلوار جمهوری اسلامی و خیابان امام خمینی

♦ جاذبه های مذهبی مقصد : مسجد هفت درب، مسجد پنجه علی، مسجد پیغمبریه، امام زاده صالح و چهار انبیاء، مسجدالنبی ، مسجد جامع ، امام زاده اسماعیل ، حسینه آقا سید جمال

♦ دیگر جاذبه های مسیر: مجموعه دولتخانه صفوی، موزه قزوین، مجموعه سعدالسلطنه، مدرسه دیانت، عمارت چهلستون، مدرسه امید و عمارت سردار مفخم

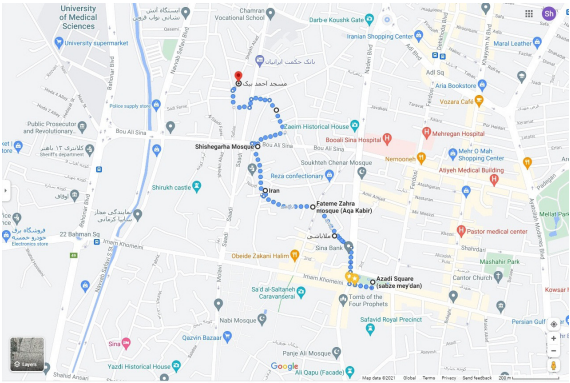
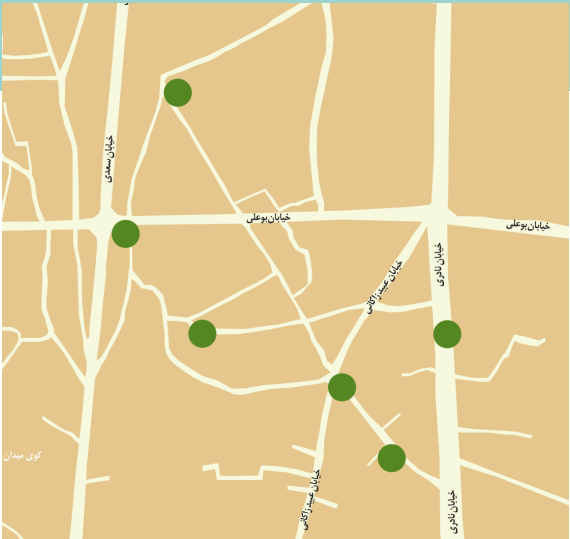

مسیر پنج

مسیر: قزوین مبدأ: قزوین
 مقصد: گشت شهری
 زمان پیشنهادی سفر: تمام فصول
 مدت به روز: نیم روزی
 نوع دسترسی: خیابان

- ◆ مکان ها و شهرهای اصلی مسیر : امام زادگان و مساجد محدوده خیابان امام خمینی و خیابان رسالت، حد فاصل خیابان نواب صفوی و خیابان نادری
- ◆ جاذبه های مذهبی مقصد : مسجد محمدخان بیگ، مسجد آقا سید علی، مسجد مالباشی، مسجد شیشه گرها، امام زاده حلیمه خاتون، مسجد سوخته چنار، سقاخانه شیخ آباد، مسجد احمد بیگ، مسجد حاج کاظم و مسجد آقا کبیر
- ◆ دیگر جاذبه های مسیر: خانه بهروزی، خانه زعییم، خانه تاریخ داعی، دروازه درب کوشک و موزه مردم شناسی حمام قجر

مسیر ششم

مسیر: قزوین

مبدأ: قزوین

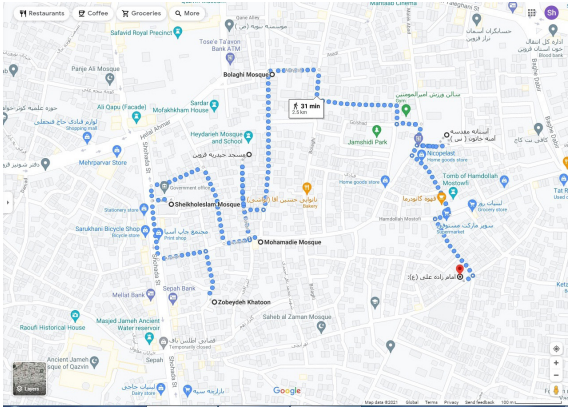
مقصد: گشت شهری

مدت به روز: نیم روزی

زمان پیشنهادی سفر: تمام فصول

نوع دسترسی: خیابان

- ◆ مکان ها و شهرهای اصلی مسیر: امام زادگان و مساجد محدوده خیابان سپه و باغ دبیر، حد فاصل خیابان منتظری و خیابان طالقانی
- ◆ جاذبه های مذهبی مقصد: مسجد و مدرسه شیخ الاسلام، مسجد محمدیه، مسجد حیدریه، مسجد و سقاخانه بلاغی، امام زاده آمنه خاتون، امام زاده علی، امام زاده زبیده خاتون
- ◆ دیگر جاذبه های مسیر: آرامگاه حمداله مستوفی، آب انبار و سقاخانه حکیم، عالی قاپو

مسیر هفتم

مسیر: قزوین مبدأ: قزوین

مقصد: گشت شهری

زمان پیشنهادی سفر: تمام فصول

مدت به روز: نیم روزی

نوع دسترسی: خیابان

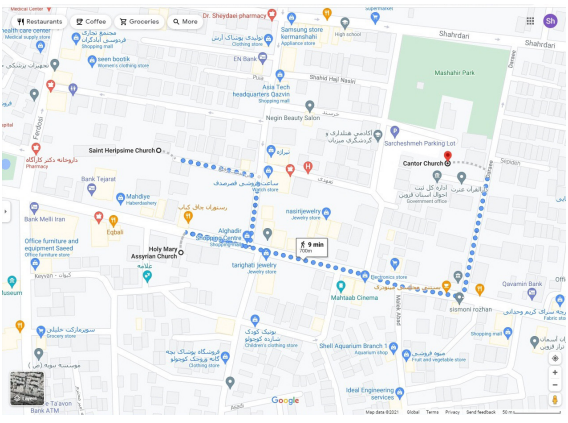
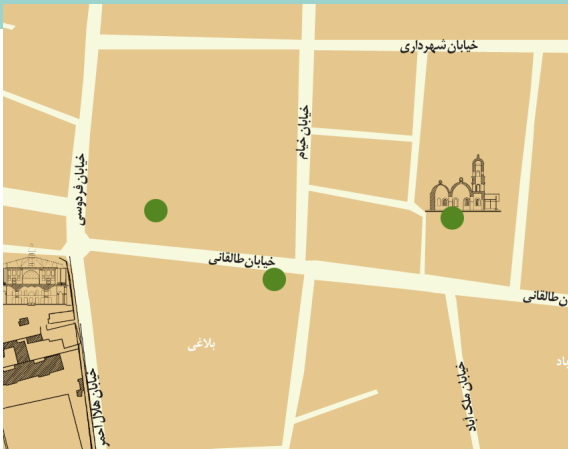
♦ مکان ها و شهرهای اصلی مسیر : کلیساها در محدوده سه راه خیام و حد

فاصل خیابان طالقانی تا بلوار مدرس و خیابان شهرداری

♦ جاذبه های مذهبی مقصد : کلیسای آرامنه (هرپسیمه)، کلیسای آسوریهها،

کلیسای کانتور

♦ دیگر جاذبه های مسیر: بوستان مشاهیر

نقشه شهر قزوین

مسیرهای داخل استان

مسیرهای پیشنهادی گردشگری مذهبی
استان قزوین

مسیر: قزوین، تاکستان، ضیا آباد

مبدأ: قزوین مقصد: تاکستان و حومه
فاصله به کیلومتر: حداقل ۳۵
زمان پیشنهادی سفر: بهار، تابستان، پاییز
مدت به روز: یک
نوع دسترسی: جاده ای

◆ جاذبه های گردشگری مذهبی مقصد: امام زاده های کمال ضیاءآباد، ولی ضیاءآباد، عبدالله فارسجین، هفت صندوق، زین العابدین قلات

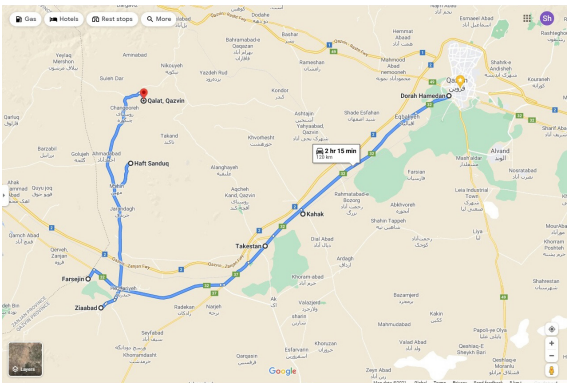
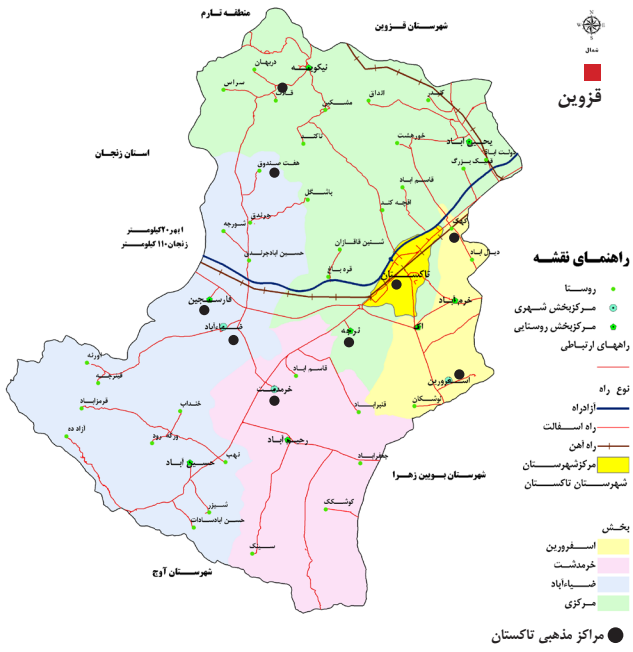
◆ جاذبه های طبیعی مقصد: منطقه حفاظت شده باشگل

◆ امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: سرویس بهداشتی، امدادخودرو، مرکز خرید، پلیس راه، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز، هتل، مهمانپذیر، مرکز اسکان موقت، مجتمع بین راهی، اغذیه فروشی، رستوران، کبابی، ایستگاه راه آهن، پایانه، پمپ گاز، پمپ بنزین، نمازخانه، بیمارستان، درمانگاه، فوریت پزشکی

◆ محصولات و تولیدات مقصد: صنایع دستی، شیرینی، خشکبار، انگور

◆ از دیگر جاذبه های مسیر: بقعه پیر تاکستان، قز قلعه، جشن انگور و جشن گردو در شهریور ماه

مسیر: قزوین، تاکستان، خرمدشت

مبدأ: قزوین

مقصد: تاکستان و حومه

فاصله به کیلومتر: حداقل ۵۰

زمان پیشنهادی سفر: بهار، تابستان، پاییز

مدت به روز: یک

نوع دسترسی: جاده ای

♦ جاذبه های گردشگری مذهبی مقصد: امام زاده های خندو کهک، نرجه، ابوظهیر رادکان، صالح و سلیمان خرمدشت

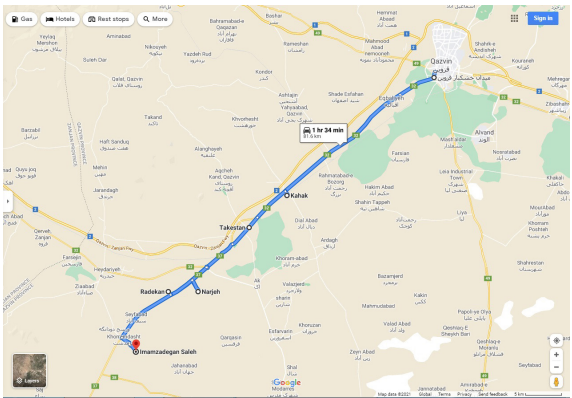
♦ جاذبه های طبیعی مقصد: باغات انگور

♦ امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: سرویس بهداشتی، امدادخودرو، مرکز خرید، پلیس راه، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز، هتل، مهمانپذیر، مرکز اسکان موقت، مجتمع بین راهی، اغذیه فروشی، رستوران، کبابی، ایستگاه راه آهن، پایانه، پمپ گاز، پمپ بنزین، نمازخانه، بیمارستان، درمانگاه، فوریت پزشکی

♦ محصولات و تولیدات مقصد: صنایع دستی، شیرینی، خشکبار، انگور

♦ از دیگر جاذبه های این مسیر می توان به بقعه پیر تاکستان و جشن انگور در شهر یور ماه اشاره کرد.

مسیر: قزوین، البرز

مبدأ: قزوین

مقصد: البرز

فاصله به کیلومتر: حداقل ۲۰

زمان پیشنهادی سفر: تمام فصول

مدت به روز: یک

نوع دسترسی: جاده ای

◆ مکان ها و شهرهای اصلی مسیر: الوند

◆ جاذبه‌های مذهبی: امام زاده ظهیر قدیم آباد، مسجد قدیم الوند

◆ جاذبه های فرهنگی مقصد: مراسم تعزیه حصار خروان

◆ امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: هتل آپارتمان، مرکز اسکان موقت،

مجتمع بین راهی، اغذیه فروشی، رستوران، کبابی، پایانه، پمپ گاز، پمپ بنزین،

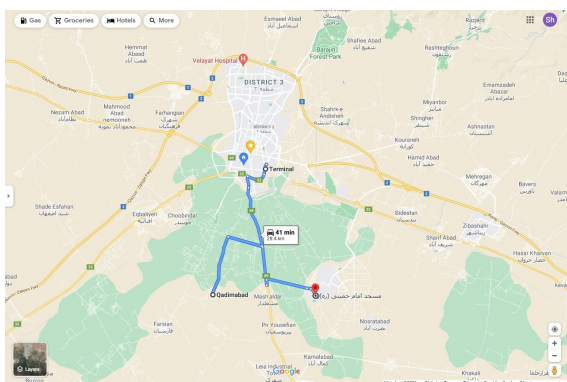
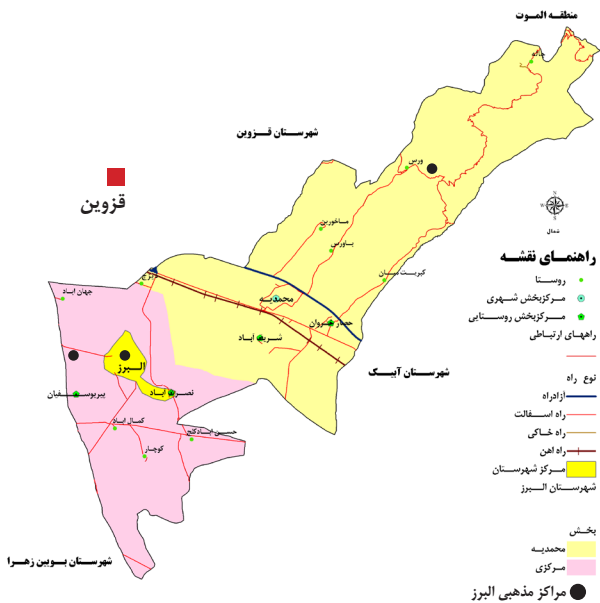
نمازخانه، بیمارستان، درمانگاه، فوریت پزشکی، سرویس بهداشتی، امدادخودرو،

مرکز خرید، پلیس راه، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز

◆ محصولات و تولیدات مقصد: صنایع دستی و محصولات دامی و کشاورزی

◆ از دیگر جاذبه های این مسیر می توان به باغات سنتی اطراف اشاره کرد.

مسیر: قزوین، آبیک، زیاران

مبدأ: قزوین

مقصد: آبیک

فاصله به کیلومتر حداقل ۶۰

زمان پیشنهادی سفر: تمام فصول

مدت به روز: یک

نوع دسترسی: جاده ای

مکان ها و شهرهای اصلی مسیر: آبیک، محمدیه

♦ جاذبه‌های مذهبی: امام زادگان احمد و محمود قشلاق، امام زاده صالح مورآباد، زیاران، خوزنان و ابراهیم آباد

♦ جاذبه های طبیعی مقصد: تالاب الله آباد، منطقه فشگل دره

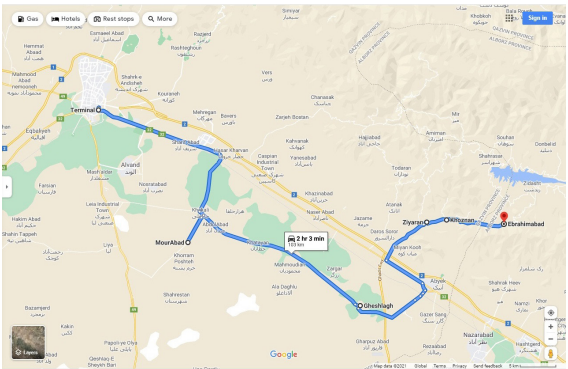
♦ امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: سرویس بهداشتی، امدادخودرو، مرکز خرید، پلیس راه، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز، متل، مرکز اسکان موقت، مجتمع بین راهی، اغذیه فروشی، رستوران، کبابی، ایستگاه راه آهن، پایانه، پمپ گاز، پمپ بنزین، نمازخانه، بیمارستان، درمانگاه، فوریت پزشکی، بیمارستان

♦ محصولات و تولیدات مقصد: صنایع دستی و محصولات دامی و کشاورزی

♦ از دیگر جاذبه های این مسیر می توان به طبیعت منطقه، مقبره رئیس المجاهدین، حمام و چنار زیاران و زبان و فرهنگ روستای زرگر اشاره کرد.

قزوین

مسیر: قزوین، آبیک، چناسک

مبدأ: قزوین مقصد: آبیک
فاصله به کیلومتر حداقل ۶۰
زمان پیشنهادی سفر: تمام فصول
مدت به روز: یک
نوع دسترسی: جاده ای
مکان ها و شهرهای اصلی مسیر: آبیک، محمدیه

♦ جاذبه‌های مذهبی: امام زاده علی شکرناز، امام زاده چناسک، امام زاده زرجه
بستان، امام زاده غریب مزرعه

♦ جاذبه های فرهنگی مقصد: مراسم تعزیه چناسک، زرجه بستان

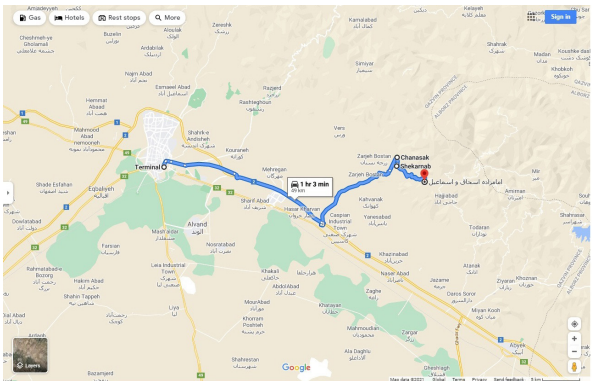
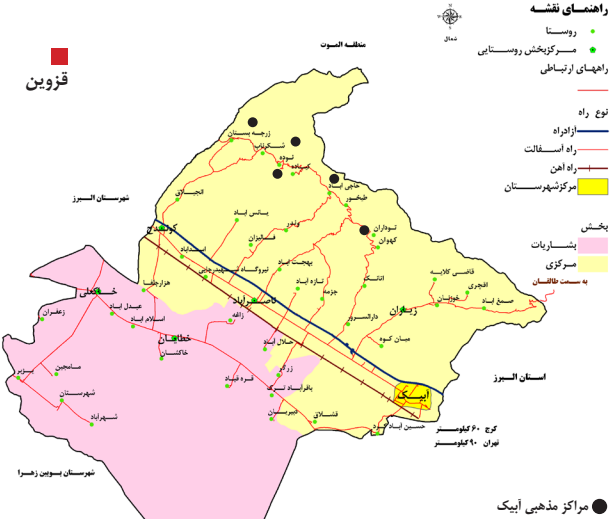
♦ جاذبه های طبیعی مقصد: منطقه فشکلدره

♦ امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: سرویس بهداشتی، امدادخودرو،
مرکز خرید، پلیس راه، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز، متل، مرکز اسکان
موقت، مجتمع بین راهی، اغذیه فروشی، رستوران، کبابی، ایستگاه راه آهن،
پایانه، پمپ گاز، پمپ بنزین، نمازخانه، بیمارستان، درمانگاه، فوریت پزشکی،
بیمارستان

♦ محصولات و تولیدات مقصد: صنایع دستی و محصولات دامی و کشاورزی

قزوین

مسیر: قزوین، آلتین کش تارم سفلی

مبدأ: قزوین

مقصد: آلتین کش و روستاهای اطراف

فاصله به کیلومتر: حداقل ۱۵۰ - کوهستانی

زمان پیشنهادی سفر: اوایل پاییز و بهار

مدت به روز: یک

نوع دسترسی: جاده ای

مکان ها و شهرهای اصلی مسیر: لوشان و منجیل

فرهنگی: جشن زیتون، جشن انار

♦ جاذبه های مذهبی مقصد:

امامزادگان قاسم جودکی، امام زاده ابراهیم آلتین کش

♦ امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: سرویس بهداشتی، امداد خودرو،

مرکز خرید، پلیس راه، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز، مجتمع بین راهی،

اغذیه فروشی، رستوران، کبابی، پایانه، پمپ بنزین، نمازخانه، درمانگاه، فوریت

پزشکی

محصولات و تولیدات مقصد صنایع دستی، شیرینی، خشکبار، زیتون

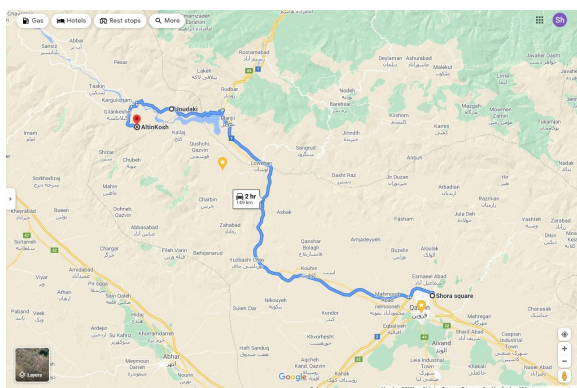
♦ از دیگر جاذبه های این مسیر می توان به قلعه تاریخی سمیران، سد سفیدرود،

بیلاقات شاهوران و طبیعت و باغات زیتون نهران اشاره کرد.

● مراکز مذهبی تارم سفلی

مسیر : قزوین، تارم سفلی، نیارک

مبدأ: قزوین

مقصد: نیارک و روستاهای اطراف

فاصله به کیلومتر: حداقل ۱۲۰ - کوهستانی

زمان پیشنهادی سفر: اوایل مهر

مدت به روز : یک

نوع دسترسی: جاده ای

مکان ها و شهرهای اصلی مسیر : لوشان

♦ جاذبه های فرهنگی: جشن زیتون، جشن انار

♦ جاذبه های مذهبی مقصد: امامزادگان نوح و طاهر نیارک، امام زاده طاهر ونگین، امام زاده عبدالله فیله ورین، امام زاده ابراهیم زرنند

♦ امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: سرویس بهداشتی، امدادخودرو، مرکز خرید، پلیس راه، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز، مجتمع بین راهی، اغذیه فروشی، رستوران، کبابی، پایانه، پمپ بنزین، نمازخانه، درمانگاه، فوریت پزشکی

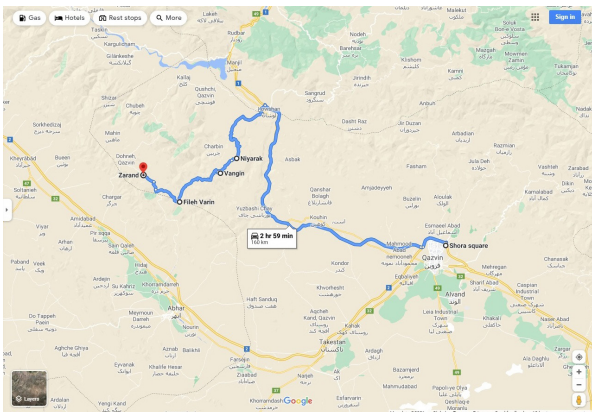
♦ محصولات و تولیدات مقصد صنایع دستی، شیرینی، خشکبار، زیتون

♦ از دیگر جاذبه های این مسیر می توان به نارین قلعه نیارک، طبیعت منطقه، بیلاقات، آبشار و چشمه آب معدنی ونگین اشاره کرد.

● مراکز مذهبی تارم سفلی

مسیر: قزوین، تارم سفلی، سیردان

مبدأ: قزوین

مقصد: سیاهپوش و روستاهای اطراف
فاصله به کیلومتر: حداقل - ۱۱۰ کوهستانی
زمان پیشنهادی سفر: اوایل مهر
مدت به روز: یک
نوع دسترسی: جاده ای
مکان ها و شهرهای اصلی مسیر: لوشان

◆ جاذبه های فرهنگی: جشن زیتون، جشن انار

◆ جاذبه های مذهبی مقصد: امام زاده یحیی، امام زاده دانیال، چنار نصیرآباد، چنار سیردان

◆ امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: سرویس بهداشتی، امدادخودرو، مرکز

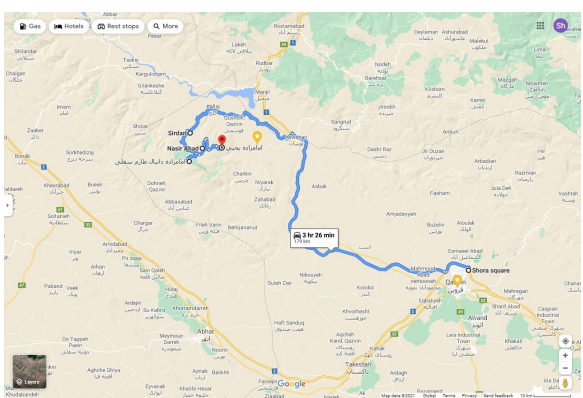
خرید، پلیس راه، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز، مجتمع بین راهی، اغذیه
فروشی، رستوران، کبابی، پایانه، پمپ بنزین، نمازخانه، درمانگاه، فوریت پزشکی
محصولات و تولیدات مقصد صنایع دستی، شیرینی، خشکبار، زیتون

◆ از دیگر جاذبه های این مسیر می توان به طبیعت منطقه، بیلاقات، سفیدرود، چشمه اب معدنی، دربند کلج و جنگل بلوط حسین آباد، چشمه ونگین و چشمه سیاهپوش اشاره کرد.

● مراکز مذهبی تارم سفلی

مسیر: قزوین، الموت شرقی، اوان

مبدأ: قزوین

مقصد: اوان و روستاهای اطراف

فاصله به کیلومتر: حداقل ۸۵- کوهستانی

زمان پیشنهادی سفر: تمام فصول

مدت به روز: یک

نوع دسترسی: جاده ای

مکان ها و شهرهای اصلی مسیر: رجایی دشت

♦ جاذبه‌های مذهبی طی مسیر: امامزادگان روستای آیین، امام زاده علی اصغر و چنار خونبار زرآباد و امام زاده قاسم

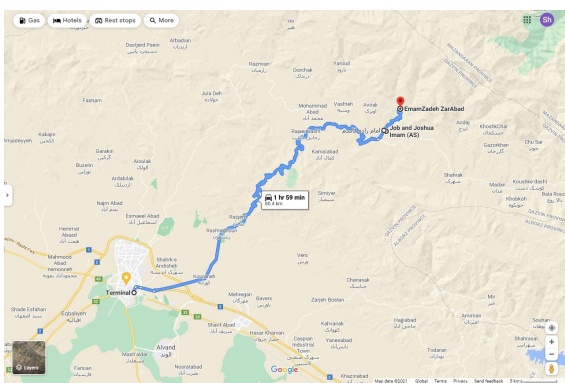
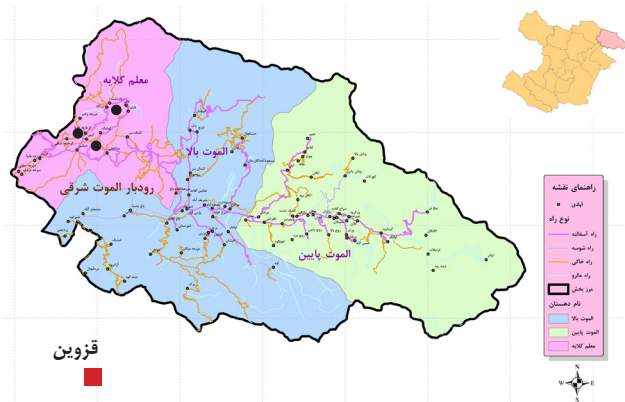
♦ جاذبه‌های طبیعی: طبیعت کوهستانی منطقه، دریاچه اوان و باغات

♦ امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: سرویس بهداشتی، امدادخودرو، مرکز خرید، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز، مهمانپذیر، بوم گردی، مرکز اسکان موقت، اغذیه فروشی، رستوران، کبابی، پایانه، پمپ بنزین، نمازخانه، درمانگاه، فوریت پزشکی، مجتمع بین راهی

♦ محصولات و تولیدات مقصد: صنایع دستی، برنج، خشکبار، گیلان

♦ از دیگر جاذبه‌های این مسیر می‌توان به درختان گردوی زواردشت، دریاچه اوان، روستای تاریخی کوشک و مناظر طبیعی اشاره کرد.

مسیر: قزوین، الموت شرقی، هنیز

مبدأ: قزوین

مقصد: هنیز

فاصله به کیلومتر: حداقل -۱۲۰ کوهستانی

زمان پیشنهادی سفر: تمام فصول

مدت به روز: یک

وع دسترسی: جاده ای

مکان ها و شهرهای اصلی مسیر: معلم کلایه

♦ جاذبه‌های مذهبی طی مسیر: مسجد و چنار شمس کلایه، امام زاده آتان، امام زاده چوسر، امام زاده و چنار کلایه، ارس هنیز

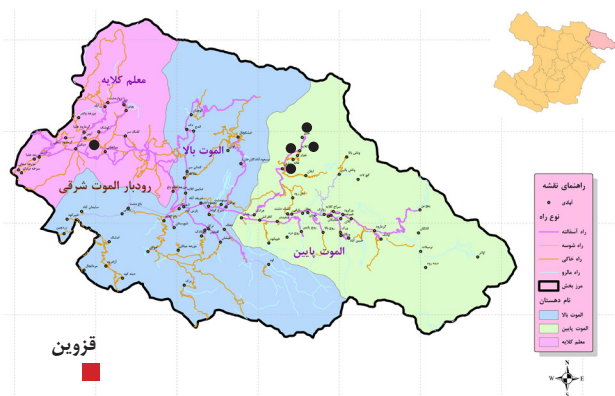
♦ جاذبه‌های طبیعی: طبیعت کوهستانی منطقه و رودخانه ها و قله سیالان

♦ امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: سرویس بهداشتی، امدادخودرو، مرکز خرید، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز، هتل، مهمانپذیر، بوم گردی، مرکز اسکان موقت، اغذیه فروشی، رستوران، کبابی، پایانه، پمپ بنزین، نمازخانه، درمانگاه، فوریت پزشکی، مجتمع بین راهی

♦ محصولات و تولیدات مقصد: صنایع دستی، برنج، خشکبار

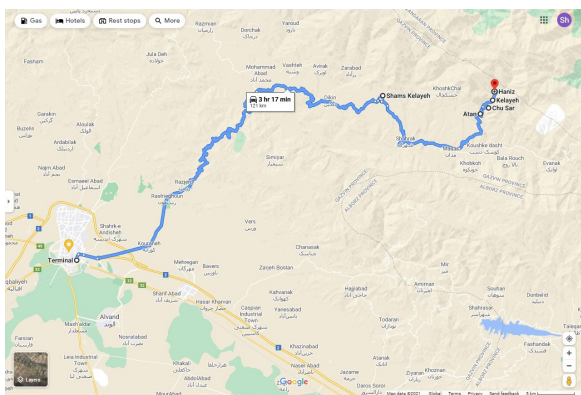
♦ از دیگر جاذبه های این مسیر می توان به قلعه شمس کلایه، بافت تاریخی روستاهای آتان، کلایه و هنیز اشاره کرد.

قزوین

● مراکز مذهبی الموت شرقی

مسیر: قزوین، الموت شرقی، گازرخان

مبدأ: قزوین

مقصد: گازرخان

فاصله به کیلومتر: حداقل - ۱۰۰ کوهستانی

زمان پیشنهادی سفر: تمام فصول

مدت به روز: یک

نوع دسترسی: جاده ای

مکان ها و شهرهای اصلی مسیر: معلم کلایه

♦ جاذبه‌های مذهبی طی مسیر: مسجد و چنار شمس کلایه، امامزادگان گازرخان، امام زاده خشکچال، امام زاده سپهسالار توان، امامزاده دوقلوی محمود آباد

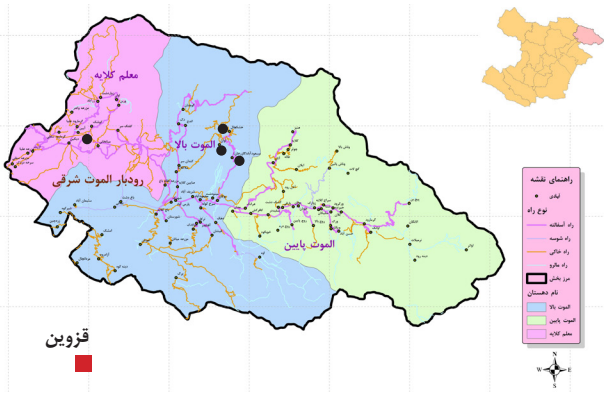
♦ جاذبه‌های طبیعی: طبیعت کوهستانی منطقه

♦ امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: سرویس بهداشتی، امدادخودرو، مرکز خرید، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز، هتل، مهمانپذیر، بوم گردی، مرکز اسکان موقت، اغذیه فروشی، رستوران، کبابی، پایانه، پمپ بنزین، نمازخانه، درمانگاه، فوریت پزشکی، مجتمع بین راهی

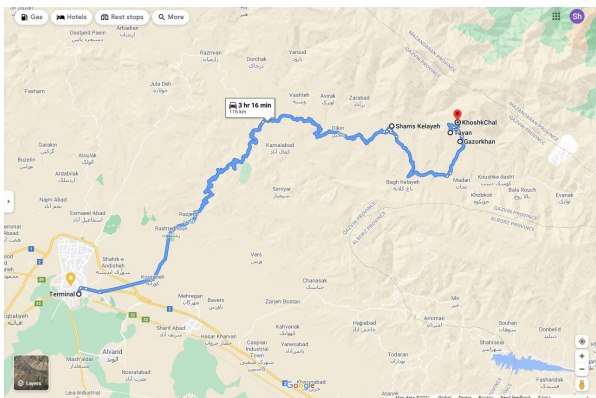
♦ محصولات و تولیدات مقصد: صنایع دستی، برنج، خشکبار

♦ از دیگر جاذبه های این مسیر می توان به قلعه شمس کلایه و قلعه الموت اشاره کرد.

● مراکز مذهبی الموت شرقی

مسیر: قزوین، الموت شرقی، پیچ بن

مبدأ: قزوین

مقصد: پیچ بن

فاصله به کیلومتر: حداقل -۱۲۵ کوهستانی

زمان پیشنهادی سفر: بهار، تابستان، پاییز

مدت به روز: یک

نوع دسترسی: جاده ای

مکان ها و شهرهای اصلی مسیر: معلم کلایه

جاذبه های طبیعی مسیر: طبیعت بکر منطقه

♦ جاذبه های مذهبی مسیر: مسجد و چنار شمس کلایه، امام زاده و ارس شورستان، امام زاده و درختان چنار آفتابدر، امام زاده و چنار فیشان، امام زاده بالاروج

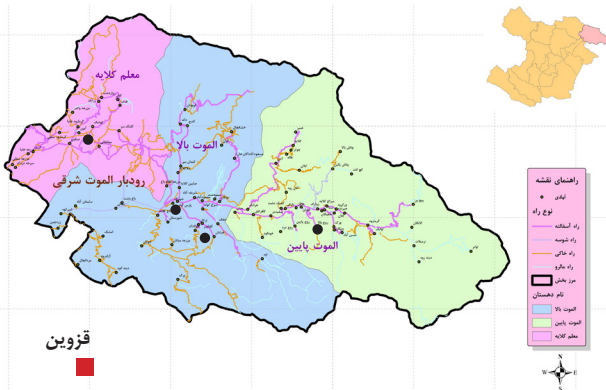
♦ جاذبه های طبیعی مقصد: آبشار گرمارود و پیچ بن و الموت رود

♦ امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: سرویس بهداشتی، امدادخودرو، مرکز خرید، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز، هتل، مهمانپذیر، بوم گردی، مرکز اسکان موقت، اغذیه فروشی، رستوران، کبابی، پایانه، پمپ بنزین، نمازخانه، درمانگاه، فوریت پزشکی، مجتمع بین راهی

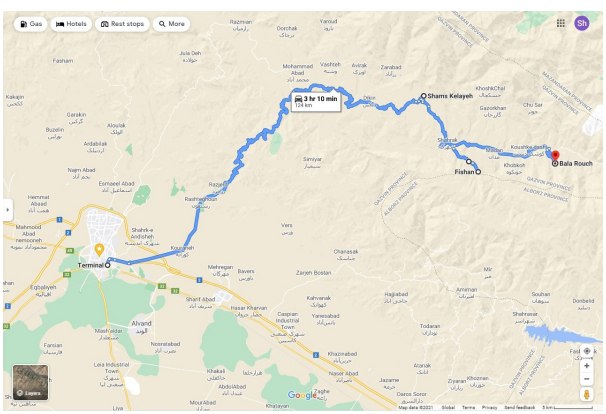
♦ محصولات و تولیدات مقصد صنایع دستی، شیرینی، خشکبار

♦ از دیگر جاذبه های این مسیر می توان به قلعه شمس کلایه و کاروانسرای پیچ بن اشاره کرد.

● مراکز مذهبی الموت شرقی

مسیر: قزوین، الموت غربی، پرچکوه

مبدأ: قزوین مقصد: پرچکوه
فاصله به کیلومتر: حداقل - ۶۰ کوهستانی
زمان پیشنهادی سفر: بهار، تابستان، پاییز
مدت به روز: یک روزه
نوع دسترسی: جاده ای
مکان ها و شهرهای اصلی مسیر: بهرام آباد

♦ جاذبه‌های مذهبی مقصد: امام زاده و چنار باراجین، امام زاده زرشک، درخت چنار کامان، امام زاده و چنار فلار، امام زاده هارون، امام زاده کنعان پررود، امام زاده افضل و ارسهای تلاتر، چنار پرچکوه، مسجد فشک

♦ فرهنگی: جشن فندق و زغال اخته در تابستان

♦ جاذبه های طبیعی مقصد: رودخانه شاهرود، طبیعت بکر منطقه، سرچشمه خارود، جنگل بلوط قسطنین ناحیه

♦ امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: سرویس بهداشتی، امدادخودرو، مرکز خرید، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز، مهمانپذیر، بوم گردی، مرکز اسکان موقت، اغذیه فروشی، رستوران، کبابی، پایانه، پمپ بنزین، نمازخانه، درمانگاه، فوریت پزشکی

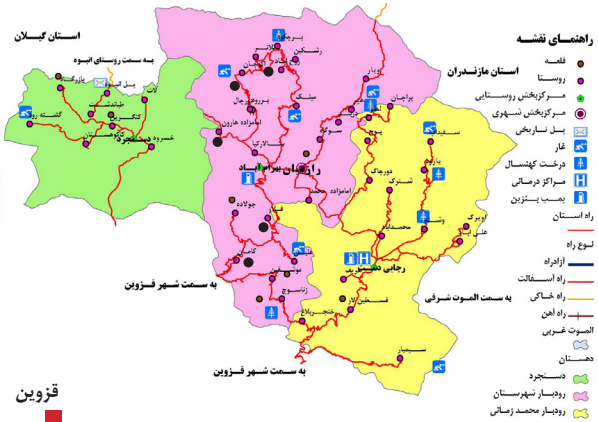
♦ محصولات و تولیدات مقصد صنایع دستی، برنج، خشکبار، فندق و زغال اخته

♦ از دیگر جاذبه های این مسیر می توان به پارک باراجین، منطقه گردشگری کامان و زرشک و بافت روستایی روستاهای فشک و روح آباد اشاره کرد.

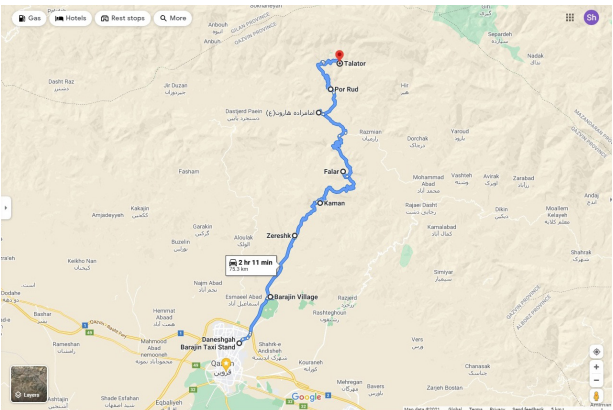

به سمت رحیم آباد رودسر

● مراکز مذهبی رودبار شهرستان (الموت غربی)

مسیر: قزوین، الموت غربی، یارود

مبدأ: قزوین

مقصد: یارود و روستاهای اطراف

فاصله به کیلومتر: حداقل -۷۰ کوهستانی

زمان پیشنهادی سفر: تمام فصول

مدت به روز: یک

نوع دسترسی: جاده ای

مکان ها و شهرهای اصلی مسیر: رجایی دشت

♦ جاذبه‌های مذهبی طی مسیر: امامزادگان روستای حسن آباد، امام زاده و چنارهای ازگنین، امام زاده و چنار یارود

♦ جاذبه‌های طبیعی: طبیعت کوهستانی منطقه و باغات

♦ امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: سرویس بهداشتی، امدادخودرو، مرکز خرید، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز، بوم گردی، مرکز اسکان موقت، اغذیه فروشی، رستوران، کبابی، پایانه، پمپ بنزین، نمازخانه، درمانگاه، فوریت پزشکی، مجتمع بین راهی

♦ محصولات و تولیدات مقصد: صنایع دستی، برنج، خشکبار، گیلاس، گردو

♦ از دیگر جاذبه های این مسیر می توان به باغات و درختان گردوی یارود، ارسهای کلایه و طبیعت روستای عباسک اشاره کرد.

به سمت رحیم آباد رودسر

استان گیلان

راه‌های نقشه

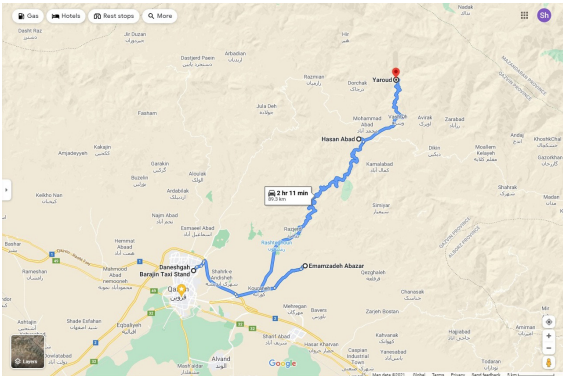
- قلمه
- روستا
- مرکز بخش روستایی
- مرکز بخش شهری
- پست نارنجی
- گاز
- درخت کهنسال
- مراکز درمانی
- پست پستیزین
- راه استان
- نوع راه
- ازادراه
- راه آسفالت
- راه خاکی
- راه آهن
- الموت غربی
- دهستان
- دستچرد
- رودبار نهرستان
- رودبار محمد زمانی

به سمت شهر قزوین

به سمت شهر قزوین

قزوین

● مراکز مذهبی رودبار محمدزمانی (الموت غربی)

مسیر: قزوین، الموت غربی، رازمیان

مبدأ: قزوین

مقصد: رازمیان و روستاهای اطراف

فاصله به کیلومتر: حداقل -۵۰ مسیر کوهستانی

زمان پیشنهادی سفر: بهار، تابستان، پاییز

مدت به روز: یک روزه

نوع دسترسی: جاده ای

مکان ها و شهرهای اصلی مسیر: رازمیان

♦ جاذبه‌های مذهبی مقصد: امام زاده و چنار باراجین، امام زاده زرشک، درخت چنار کامان، امام زاده و چنار فلار، امام زاده و مسجد رازمیان، درختان چنار رازمیان، امامزادگان شهرستان علیا و شهرستان سفلی

♦ فرهنگی: جشن فندق در اواخر مرداد ماه

♦ جاذبه های طبیعی مقصد: رودخانه شاهرود، شالیزارهای نینه رود و طبیعت بکر منطقه

♦ امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: سرویس بهداشتی، امدادخودرو، مرکز خرید، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز، مهمانپذیر، مرکز اسکان موقت، اغذیه فروشی، رستوران، کبابی، پایانه، پمپ بنزین، نمازخانه، درمانگاه، فوریت پزشکی

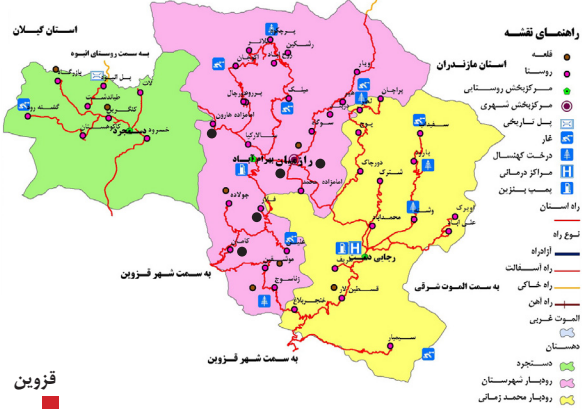
محصولات و تولیدات مقصد صنایع دستی، برنج، خشکبار

♦ دیگر جاذبه های این مسیر می توان به پارک باراجین، قلعه لمبسر، منطقه گردشگری کامان و زرشک و طبیعت کوهستانی منطقه اشاره کرد.

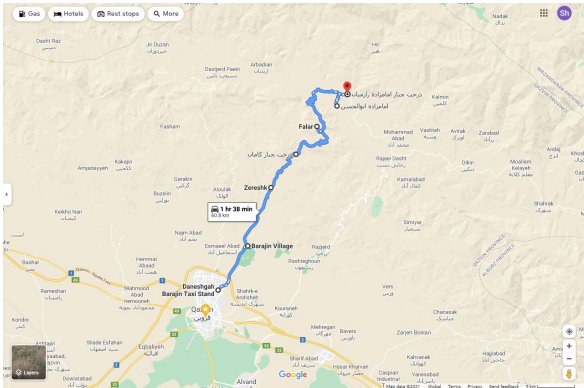

به سمت رحیم آباد رودسر

● مراکز مذهبی رودبار شهرستان (الموت غربی)

مسیر: قزوین، بویین زهرا

مبدأ: قزوین

مقصد: بویین زهرا و حومه فاصله به کیلومتر: حداقل ۶۵

زمان پیشنهادی سفر: بهار، تابستان

مدت به روز: یک

نوع دسترسی: جاده ای

♦ جاذبه های گردشگری مذهبی مقصد: امام زاده های علی اکبر سگزآباد، فضل علی و محمدباقر رودک، هادی و مهدی خیارج، اسحاق ابراهیم آباد، مسجد خوزنین

♦ جاذبه های طبیعی مقصد: مناظر کویری، رود شور و دریاچه نمک، آبگیر رودک

♦ امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: سرویس بهداشتی، امدادخودرو، مرکز خرید، پلیس راه، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز، هتل، مهمانپذیر، مرکز اسکان موقت، مجتمع بین راهی، اغذیه فروشی، رستوران، کبابی، پایانه، پمپ گاز، پمپ بنزین، نمازخانه، بیمارستان، درمانگاه، فوریت پزشکی

♦ محصولات و تولیدات مقصد صنایع دستی، شیرینی، خشکبار، انگور و پسته

♦ از دیگر جاذبه های این مسیر می توان به کاروانسرای شاه عباسی و پل شاه عباسی محمدآباد خره، تپه قبرستان، تپه زاغه و تپه سگزآباد، موزه مردم شناسی گرمابه خوزنین اشاره کرد.

مسیر: قزوین، آبگرم و آوج، کلنجین

مبدأ: قزوین

مقصد: آوج و حومه

فاصله به کیلومتر: حداقل ۱۲۵

زمان پیشنهادی سفر: بهار، تابستان، پاییز

مدت به روز: یک

نوع دسترسی: جاده ای

♦ جاذبه های گردشگری مذهبی مقصد: امام زاده های محمدطاهر آوج، کلنجین و سنگاوین

♦ جاذبه های طبیعی مقصد: مناظر طبیعی، چشمه علی

♦ امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: سرویس بهداشتی، امدادخودرو، مرکز خرید، پلیس راه، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز، هتل، مهمانپذیر، مرکز اسکان موقت، مجتمع بین راهی، اغذیه فروشی، رستوران، کبابی، پایانه، پمپ گاز، پمپ بنزین، نمازخانه، درمانگاه، فوریت پزشکی

♦ محصولات و تولیدات مقصد صنایع دستی، شیرینی، خشکبار، انگور

♦ از دیگر جاذبه های این مسیر می توان به چشمه های آبگرم شهر آبگرم، پل اروان، کاروانسرای شاه عباسی و پل معلق آوج اشاره کرد.

قزوین

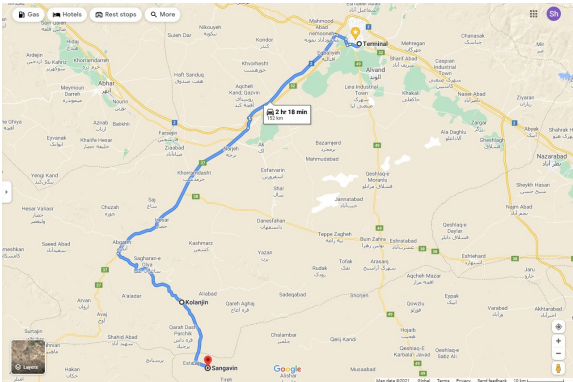

راه‌های نقشه

- روستا
- مرکز بخش شهری
- مرکز بخش روستایی
- راه اصلی
- نوع راه
- راه آسفالت
- مرکز شهرستان
- شهرستان اوج

● مراکز مذهبی اوج

مسیر: قزوین، آبگرم و آوج، منصور

مبدأ: قزوین

مقصد: آوج و حومه

فاصله به کیلومتر: حداقل ۱۲۵

زمان پیشنهادی سفر: بهار، تابستان، پاییز

مدت به روز: یک

نوع دسترسی: جاده ای

♦ جاذبه های گردشگری مذهبی مقصد: امام زاده های محمدطاهر آوج، علاء الدین، اسماعیل روستای منصور، درخت چنار پروان

♦ جاذبه های طبیعی مقصد: مناظر طبیعی

امکانات و تسهیلات طول مسیر و مقصد: سرویس بهداشتی، امدادخودرو، مرکز خرید، پلیس راه، دفتر اطلاع رسانی، باجه خود پرداز، هتل، مهمانپذیر، مرکز اسکان موقت، مجتمع بین راهی، اغذیه فروشی، رستوران، کبابی، پایانه، پمپ گاز، پمپ بنزین، نمازخانه، درمانگاه، فوریت پزشکی

♦ محصولات و تولیدات مقصد صنایع دستی، شیرینی، خشکبار، انگور

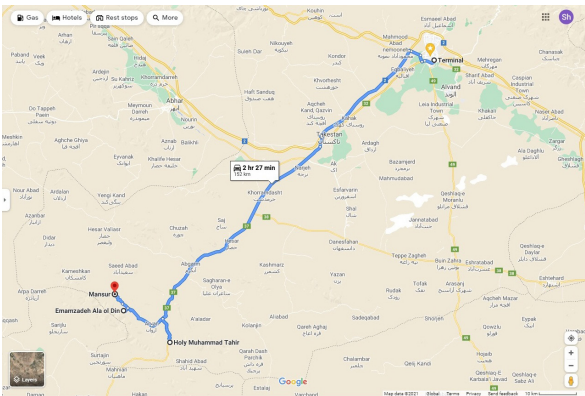
♦ از دیگر جاذبه های این مسیر می توان به چشمه های آبگرم شهر آبگرم، برج های دوگانه خرقان، پل اروان و کاروانسرای شاه عباسی آوج اشاره کرد.

قزوین

● مراکز مذهبی اوج

◆ امامزاده حسین (ع) / صفویه

◆ مسجد جامع عتیق / سلجوقی

◆ مسجد نیی / قاجاریه

◆ مسجد مدرسه سردار / قاجاریه

منابع:

- * کتاب مینودر- محمدعلی گلریز
- * کتاب سرزمین قزوین- پرویز ورجاوند
- * کتاب سیر تاریخی بناهای شهر قزوین- محمد دبیرسیاقی
- * پرونده های ثبت ملی بناهای تاریخی استان قزوین
- * پرونده های ثبت ملی آثار طبیعی استان قزوین
- * پرونده های ثبت ملی آثار ناملموس استان قزوین
- * سایت اداره کل اوقاف و امور خیریه استان قزوین
- * برداشت های میدانی و فرهنگ شفاهی
- * سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قزوین
- * شناسایی و مستند نگاری صنایع دستی استان قزوین
- * آرشیو میراث فرهنگی استان قزوین